

Jak na komunitní energetiku a posílení odolnosti území

05.10.2023

jihomoravský kraj

EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti
Operační program Technická pomoc

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Jakub Hlubinka

Jihomoravská agentura pro veřejné inovace JINAG

Seminář je organizován v rámci projektu Jihomoravského kraje „Zajištění činnosti Regionální stálé konference pro území Jihomoravského kraje IV“ reg. č. CZ.08.1.125/0.0/0.0/15_003/0000299 OPTP 2014-2020, www.rskjmk.cz.

JIHOMORAVSKÁ AGENTURA PRO VEŘEJNÉ INOVACE

Jakub Hlubinka

člen týmu energetika JINAG
energetický specialista MPO 1709
od r. 2016 starosta obce Suchý

JINAG

PROGRAM

1

PŘEDSTAVENÍ JINAGU

2

STRATEGICKÉ CÍLE
KLIMA & ENERGETIKA

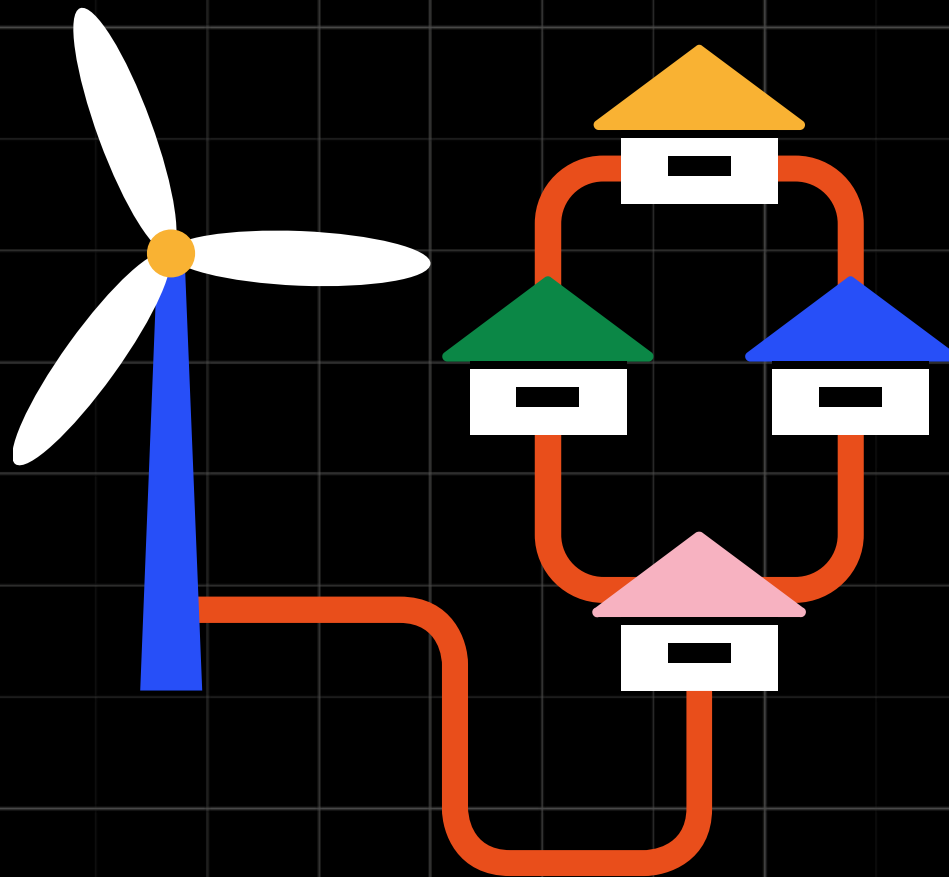
3

BUDOVÁNÍ SÍTĚ ENERGETICKÝCH MANAŽERŮ PRO OBCE

KLIMA & ENERGETIKA

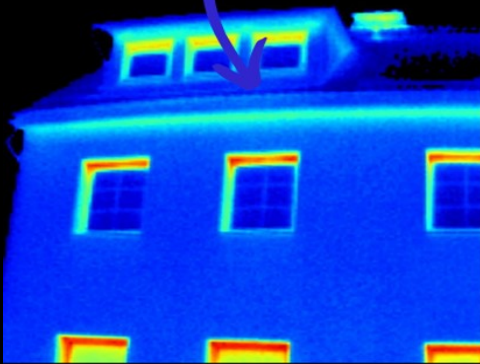

Jihomoravský kraj je lídrem ve snižování emisí CO₂ a budování uhlíkové neutrality.

CÍLE - ENERGETIKA

1 SNÍŽENÍ
ENERGETICKÉ
NÁROČNOSTI

2 ZVÝŠENÍ
ENERGETICKÉ
SOBĚSTAČNOSTI

3 ZVÝŠENÍ VYUŽITÍ
OZE

SÍŤ ENERGETICKÝCH MANAŽERŮ PRO OBCE

PROČ ? POMOC OBCÍM S ENERGETICKÝM HOSPODÁŘSTVÍM

klimatické
závazky ČR

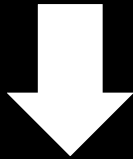

municipality
příjemci

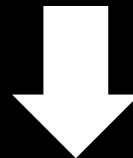
příležitost investovat do
úspor

SÍŤ ENERGETICKÝCH MANAŽERŮ PRO OBCE

Praxe: města – vlastní energetik, energetický manažer
obce – energetický manažer = starostka/starosta

náročnost funkce = energetika často není prioritou
zneužíváno trhem = nabízeno nekoncepční a mnohdy
i energeticky a ekonomicky neefektivní řešení

poptávka po objektivním a dostupném
energetickém poradenství

SÍŤ ENERGETICKÝCH MANAŽERŮ PRO OBCE

Financováno EU = bezplatné poradenství

Energetický manažer Vám může pomoci např:

- nastavit funkční energetický management
- identifikovat investiční příležitosti pro snížení energetické náročnosti
- navrhnout vhodná řešení a postupy, seznámit Vás s příklady dobré praxe
- kvalifikovaně odhadnout finanční náročnost a návratnost investice
- stanovit energetické cíle a ukazatele
- poradit s možností dotačního financování
- připravit zadávací řízení
- implementovat SW pro energetický management
- provést přezkum efektivnosti realizovaných opáření
- průběžně vzdělávat zaměstnance, jejichž činnost má vliv na spotřebu energií
- připravit strategické energetické dokumenty

.....

SÍŤ ENERGETICKÝCH MANAŽERŮ PRO OBCE

Dílčí kroky:

- 10-12/2023 → finalizace navazování spolupráce s odborníky a jejich zapojení do sítě energetických manažerů
- 1/2024 → spuštění služby pro obce

↘ Jihomoravská agentura
pro veřejné inovace

info@jinag.eu

jinag.eu

jihomoravský kraj

EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti
Operační program Technická pomoc

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Aleš Krč

CEJIZA

Seminář je organizován v rámci projektu Jihomoravského kraje „Zajištění činnosti Regionální stálé konference pro území Jihomoravského kraje IV“ reg. č. CZ.08.1.125/0.0/0.0/15_003/0000299 OPTP 2014-2020, www.rskjmk.cz.

jihomoravský kraj

Rozvoj obnovitelných zdrojů v objektech Jihomoravského kraje a síla energetického managementu

Ing. Aleš Krč, Energetický manažer Jihomoravského kraje,
CEJIZA, s.r.o.

„Jak na komunitní energetiku a posílení odolnosti území“ 5. 10. 2023, Brno

CEJIZA, s.r.o.

založená Jihomoravským krajem

Provádí:

- centrální nákupy EE a ZP pro JMK a jeho 240 příspěvkových organizací
- správu odběrných míst
- energetický management dle ISO EN 50001
- poradenství pro příspěvkové organizace s energeticky úspornými opatřeními.
- ve spolupráci s Odborem investic výstavbu nových zdrojů.

Energotým - 9 nadšených odborníků, roční spotřeba JMK EE 43 GWh, ZP 126 GWh

Instalované zdroje FVE - budovy JMK

FVE	Počet	Výkon FVE [kWp]	Akumulace [kWh]
Aktuálně k 30. 9. 2023	12	240	-
Plánováno pro rok 2024	7	797	359
Planováno pro rok 2025	12	1074	746
Plánováno pro rok 2026	27	2824	332
Celkem v roce 2026	58	4935	1437

Roční spotřeba elektrické energie JMK [MWh]	143 000
Odhadovaná roční výroba z FVE v r. 2026 [MWh]	4 935
Procento vyrobené EE z FVE z celkové roční spotřeby JMK	3,50%

A bude to stačit?

Komplikace při budování OZE

- Malá kapacita distribuční sítě eg.d, nemožnost připojit další výrobní a sdílet vyrobenou EE z FVE.
- Nedostatečná kapacita střech, jejich nevyhovující technický stav.
- Dotační podpora z Modernizačního fondu není směřovaná ke krajům.
- Zatím chybějící legislativa LEX OZE II a prováděcí vyhlášky ke sdílení EE.

Další směřování rozvoje OZE

- Budovat optimální velikostí výroben pro potřeby objektů.
- Při každé rekonstrukci budovy připravit projekt FVE i když není kapacita k připojení do DS.
- Projekty nepřipravovat ad hoc, ale postupovat systematicky podle střednědobého plánu.
- Nesoustředit se pouze na FVE.
- Využít potenciálu větrné energie,

Síla energetického managementu

Fotovoltaika na každou střechu má smysl, ale musíme znát charakter spotřeby.

Výpočtový nástroj na stanovení optimálního výkonu FVE pro potřeby objektu:

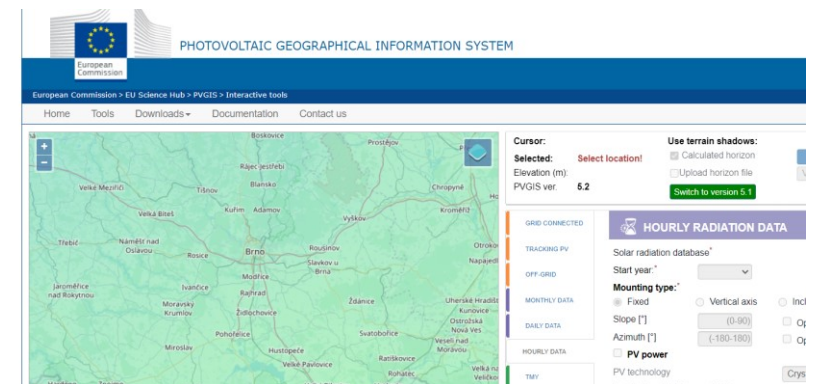
- přepokládanou výrobu EE FVE stanovenou pomocí

PHOTOVOLTAIC GEOGRAPHICAL INFORMATION SYSTÉM

https://re.jrc.ec.europa.eu/pvg_tools/en/

- porovnáme s hodinovými spotřebami EE objektů a stanovíme optimální velikost FVE, tak aby nedocházelo ke velkým přetokům do distribuční sítě.

- maximální úspora poplatku za distribuci.

**Chcete budovat energetickou
komunitu a máte zájem o zapojení
JMK?**

Ozvěte se nám!

energetika@cejiza.cz

Děkuji za pozornost

**A také fotovoltaice, která
zásobuje tento seminář
energií 😊**

jihomoravský kraj

EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti
Operační program Technická pomoc

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Monika Špačková

Státní fond životního prostředí ČR

Seminář je organizován v rámci projektu Jihomoravského kraje „Zajištění činnosti Regionální stálé konference pro území Jihomoravského kraje IV“ reg. č. CZ.08.1.125/0.0/0.0/15_003/0000299 OPTP 2014-2020, www.rskjmk.cz.

STÁTNÍ FOND
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Energetické úspory a OZE v budovách

„Lídr v podpoře renovace budov veřejného sektoru s cílem snížení jejich energetické náročnosti...“

Aktuální možnosti podpory...

Operační program Životní prostředí

- komplexní renovace budov, včetně instalace OZE (elektrina i teplo), s min. cílem **30% úspory energie**
- celá ČR mimo budov v Praze
- příjem žádostí do 1. března 2024
- podpora cca 50% (jednotková dotace)
- alokace 5 mld.

- výzvy č. 37 a 38 – pro JMK výzva č. 37
- v současné době podány žádosti na 310 a 575 mil. Kč dotace

STÁTNÍ FOND
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

„Osobní konzultace a individuální přístup zohledňující potřeby daného žadatele...“

Co podporujeme...

Opatření k energetickým úsporám

- ✓ komplexní, či návazné stavební úpravy budov vedoucí ke zlepšení tepelně technických vlastností obvodových konstrukcí budovy
- ✓ systémy využívající odpadní teplo
- ✓ systémy nuceného větrání s rekuperací odpadního tepla
- ✓ rekonstrukce otopné soustavy
- ✓ ostatní opatření vedoucí ke snížení energetické náročnosti budovy ve všech aspektech jejího provozu např.:
 - *zavedení energetického managementu, včetně řídicího softwaru a měřících a řídicích prvků pro optimalizaci výroby a spotřeby energie*
 - *rekonstrukce předávacích stanic tepla*
 - *rekonstrukce teplovodních rozvodů*

„Možnost prezentace aktivit pro zájmové skupiny, sokolové, církve, MAS...“

Co podporujeme...

Zlepšení kvality vnitřního prostředí budov

- ✓ modernizace vnitřního osvětlení
- ✓ opatření k eliminaci negativních akustických jevů
- ✓ vnější stínící prvky

Zvýšení adaptability budov na změnu klimatu

- ✓ technologie pro akumulaci, úpravu a rozvod šedých a srážkových vod v budovách za účelem splachování, zálivky, praní a dalších relevantních užití
- ✓ zelená střecha (intenzivní, extenzivní)

Výstavba a rekonstrukce obnovitelných zdrojů energie v budovách

- ✓ tepelné čerpadlo ,kotel na biomasu, zařízení pro kombinovanou výrobu elektřiny a tepla či chladu využívající OZE
- ✓ fotovoltaika, fototermika

„Možnost školení na elektronické systémy k podávání žádostí - ISKP, AIS...“

Co podporujeme...

Zlepšení kvality vnitřního prostředí budov

- ✓ modernizace vnitřního osvětlení
- ✓ opatření k eliminaci negativních akustických jevů
- ✓ vnější stínící prvky

Zvýšení adaptability budov na změnu klimatu

- ✓ technologie pro akumulaci, úpravu a rozvod šedých a srážkových vod v budovách za účelem splachování, zálivky, praní a dalších relevantních užití

Výstavba a rekonstrukce obnovitelných zdrojů energie v budovách

- ✓ tepelné čerpadlo ,kotel na biomasu, zařízení pro kombinovanou výrobu elektřiny a tepla či chladu využívající OZE
- ✓ fotovoltaika, fototermika

„Odborná pomoc při zpracování vstupní Energetické studie...“

Co podporujeme...

Modernizační fond

- komplexní renovace budov s možností, včetně instalace OZE (elektrina i teplo), s min. cílem **30% úspory energie**
- pro budovy v Praze - výzva ENERGov č. 1/2023
- příjem žádostí 16.10.2023 až 29.2.2024
- alokace 2 mld. Kč

Modernizační fond

- komplexní renovace **památkově chráněných** nebo **architektonicky cenných budov** s možností podpory, včetně instalace OZE (elektrina i teplo), s min. cílem **10% úspory energie**
- celá ČR – výzva ENERGov č. 2/2023
- příjem žádostí 16.10.2023 až 29.2.2024
- alokace 2 mld. Kč

STÁTNÍ FOND
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

*„Dlouhodobá zkušenost
projektového teamu s
komunikací s veřejným
sektorem...“*

Co podporujeme...

Modernizační fond

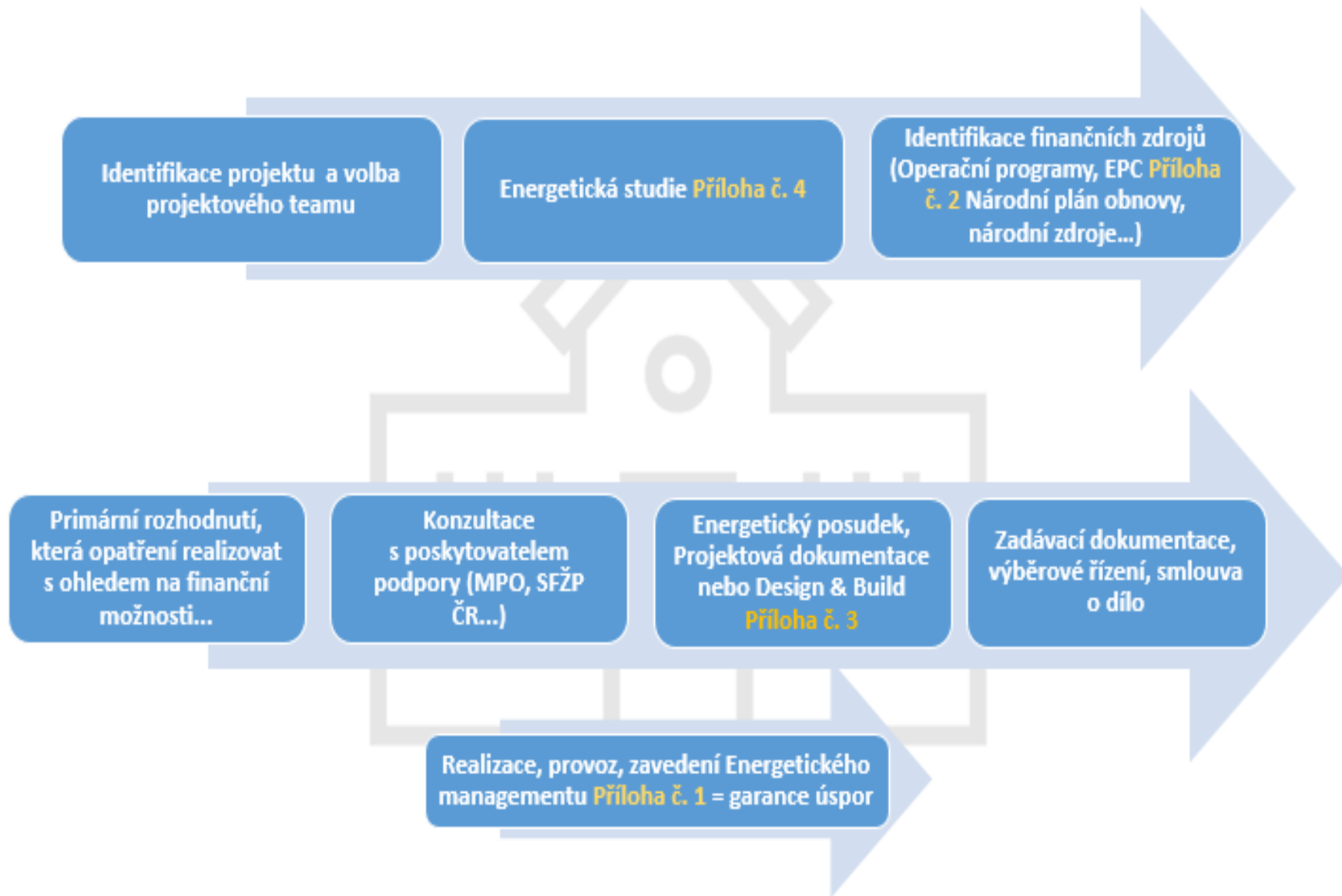
- výstavba budov v pasivním energetickém standardu a budov energeticky plusových (nulových)
- celá ČR – výzva ENERGov č. 3/2023
- budovy pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých (ZŠ, MŠ a SŠ)
- příjem žádostí 16.10.2023 až 30.11.2023
- míra podpory: 30–50 % v závislosti na úspoře primární energie z neobnovitelných zdrojů v realizované budově
- max. výše podpory 200 mil. Kč/projekt
- prioritizace projektů se stavebním povolením
- alokace 3 mld. Kč
- ukončení realizace do 5 let od podpisu RoPD

STÁTNÍ FOND
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

„Tisíce zrealizovaných projektů nebo realizace probíhá...“

Jak na to...

*„Metodická spolupráce s
APES – Asociace
poskytovatelů
energetických služeb
(EPC)...“*

EPC jako příležitost...

EPC (z angl. Energy Performance Contracting) jako **energetické služby se zárukou úspor**

- ✓ Záruka za úspěšnost projektu – dodavatel smluvně ručí za dosažení úspor a také za návratnost vynaložených prostředků.
- ✓ Dlouhodobě dosahované snížení spotřeby energie a dalších provozních nákladů.
- ✓ Dotační zvýhodnění v programech SFŽP ČR.
- ✓ Jeden dodavatel realizuje projekt od začátku do konce - **projektuje, instaluje** navržená opatření, **garantuje** objem dosažených úspor, **provádí energetický management**.
- ✓ Dodavatel i zákazník mají stejnou motivaci – optimální výše investice s co nejvyšší mírou úspor.
- ✓ **Možnost zajištění financování projektu firmou energetických služeb** – omezené možnosti v rámci **organizačních složek státu** s ohledem na rozpočtová pravidla.

Děkuji za pozornost

STÁTNÍ FOND
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

jihomoravský kraj

EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti
Operační program Technická pomoc

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Tomáš Jagoš

Unie komunitní energetiky

Seminář je organizován v rámci projektu Jihomoravského kraje „Zajištění činnosti Regionální stálé konference pro území Jihomoravského kraje IV“ reg. č. CZ.08.1.125/0.0/0.0/15_003/0000299 OPTP 2014-2020, www.rskjmk.cz.

**Unie
komunitní
energetiky**

Energetická společenství a komunitní energetika

Tomáš Jagoš
5.10.2023

Co je komunitní energetika

KOMUNITNÍ x KOMUNÁLNÍ (OBECNÍ) energetika

Co je komunitní energetika

MĚSTO + OBČANI

Vídeň

Brno

Praha

Sdílení elektřiny

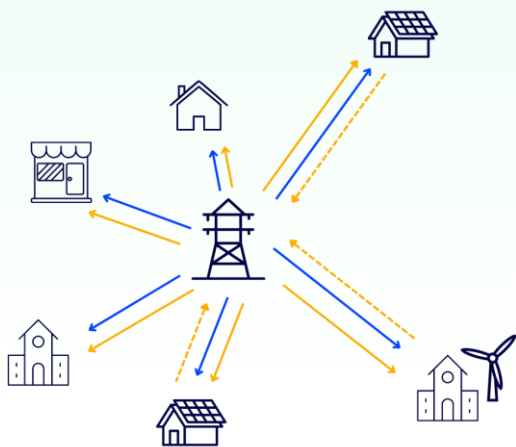
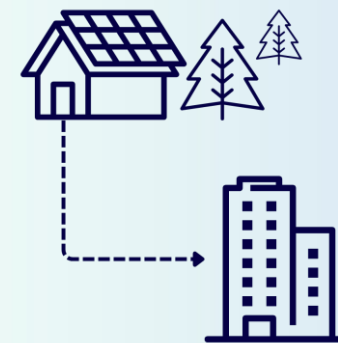
- **Smysl a účel sdílení elektřiny:** umožnit snížení účtů za elektřinu i osobám, které nedisponují vlastní střechou, na níž by si mohly nainstalovat vlastní fotovoltaickou elektrárnu
- **Doplňková činnost ke standardní dodávce elektřiny,** kterou každému členovi společenství zajišťuje jeho dodavatel (obvykle obchodník)
- Jde o **virtuální účetní operaci,** nikoli o sdílení elektřiny ve fyzikálním slova smyslu (např. přes přímé vedení)

- **Základní princip:** povinnost dodavatele elektřiny snížit osobě zapojené do sdílení na faktuře celkové množství dodané elektřiny o množství elektřiny, která byla s touto osobou sdílena (např. dodavatel reálně dodá 200 kWh, společenství sdílí 50 kWh, dodavatel proto vyfakturuje pouze 150 kWh)
- Za sdílenou elektřinu se **hradí distribuční poplatek,** stejně jako za běžně dodanou elektřinu (na distribuci tedy dodavatel vyfakturuje celých 200 kWh)

Základní modely sdílení elektřiny v lex OZE II

Sdílení „z chaty do bytu“ (tzv. odběr v jiném odběrném místě):

- Mezi **více odběrnými místy téhož subjektu**
- Není nutné zakládat energetické společenství
- Povinnost bezplatně se zaregistrovat u EDC
- Právo na získání bezplatného průběhového měření od provozovatele distribuční soustavy

Sdílení **v širší komunitě** (tzv. sdílení v energetickém společenství):

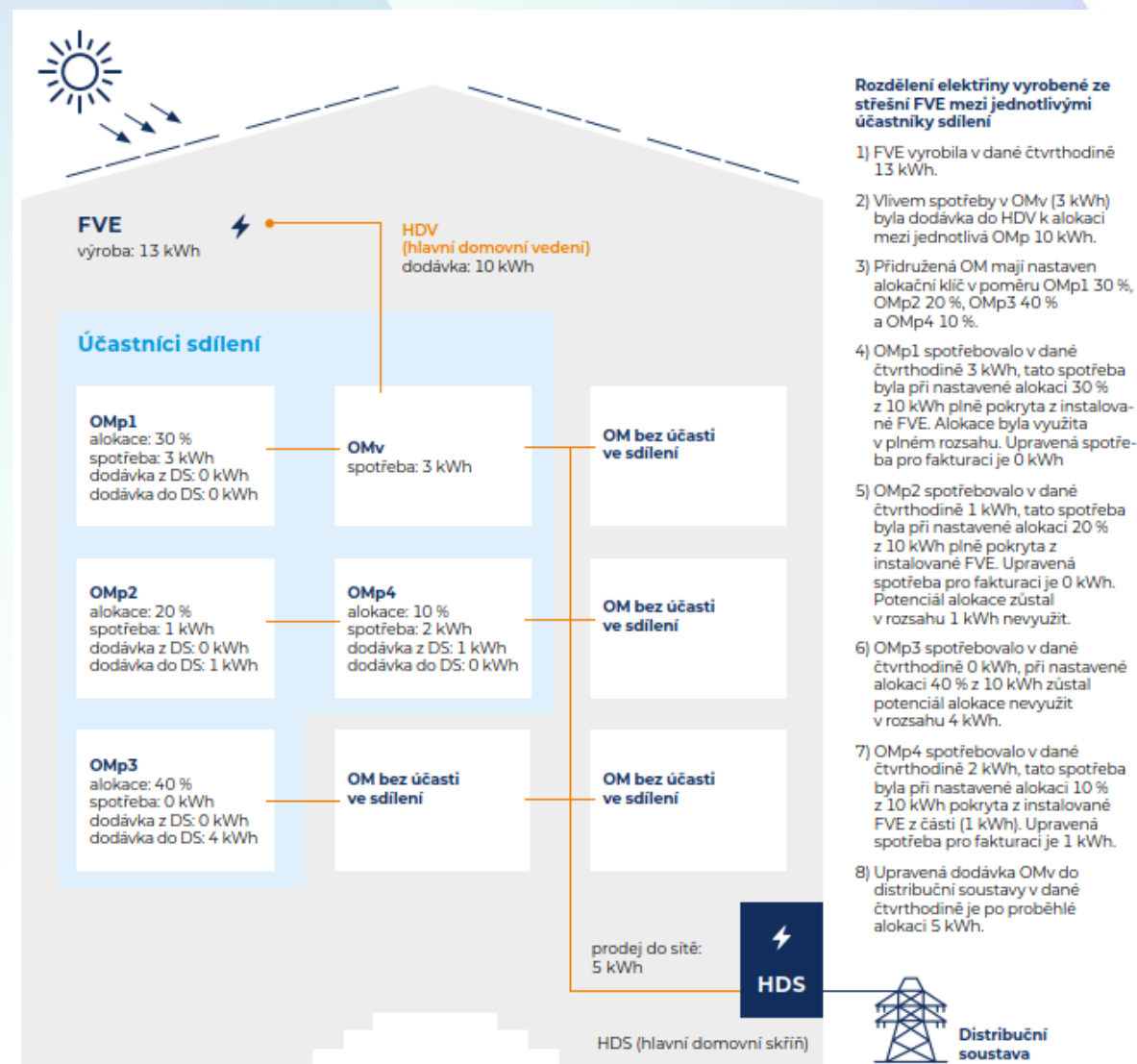
- Mezi více odběrnými místy různých subjektů (např. na území stejné obce, mezi členy téže rodiny, mezi přáteli, apod.)
- Nutnost **založit energetické společenství** (např. ve formě spolku), ohlásit jeho činnost u ERÚ
- Sdílení **může být bezúplatné**, případně **i za poplatek** (členský příspěvek, investiční vklad, pravidelnou platbu), tvorba zisku však nesmí být hlavním posláním společenství

Novela Energetického zákona - Lex OZE II

- Definice **energetických společenství**
 - Otevřená, dobrovolná účast
 - Účelem je uspokojování environmentálních, ekonomických a sociálních potřeb členů
 - Mohou vytvářet zisk, ale nesmí to být hlavní účel (rozdělování zisku do 33 % - družstvo)
 - Nejasná účast příspěvkových organizací a omezení hlasovacích práv nejvýše na 10 %
- Definice **aktivního zákazníka**
 - Sdílení do 10 jiných odběrných míst a 1000 u jednoho subjektu (např. supermarkety)
- Praktické zajištění **sdílení elektřiny**
 - Povinnost distributorů umožnit a zajistit sdílení elektřiny (omezeno funkcí EDC a nastavením mechanismu alokace – 1000 OM na území 3 ORP)
 - Instalace chytrých elektroměrů (na vlastní náklady vs. bezplatně) v jaké lhůtě?
 - Povinnosti ERÚ, ochrana zákazníka, prováděcí předpisy
- **Adekvátní práva a povinnosti energetických společenství**
 - Obecně stejné povinnosti jako jiní zákazníci a výrobci (vč. povinnosti získat u provozu výroby nad 50 kW licenci)
 - Ochrana členů společenství před nekalými praktikami, společenství musí členovi umožnit ukončení sdílení elektřiny, pokud o to člen požádá, registrace u ERÚ, právo sdílet

Model sdílení elektřiny v bytovém domě

- Již funkční a existující model podle Vyhlášky 408/2015 Sb. o pravidlech trhu s elektřinou
- Sdílení pouze na jednom hlavním domovním vedení v domě
- Vůdčí odběrné místo se zapojenou fotovoltaikou
- Přidružená odběrná místa
- Statický klíč k rozdělení
- Průběhové měření
- Nová smlouva o připojení
- Vlastní spotřeba a přetok do sítě

Obr. 4: Schéma rozdělení elektřiny z vlastní FVE v rámci bytového domu mezi účastníky sdílení.

Zakládání energetických společenství

Celkové podmínky

- 100 mil. Kč pro 40 pilotních projektů
- termín spuštění žádostí: říjen
- + příprava nové komponenty na podporu modernizace elektrizační soustavy (10 mld. Kč)

Na co se bude vztahovat podpora?

Analýzy a podkladové materiály

Technické analýzy a návrhy

Ekonomické analýzy a návrhy, studie proveditelnosti

Právní analýzy a návrhy

Energetický koordinátor

Koordinace ES, facilitace, projektová dokumentace, ...

Ke stažení

- Jak na solární elektrárny v obci
 - bit.ly/navodprostarosty
- Jak na společnou FVE u bytových domů
 - bit.ly/fve-bytove-domy
- Jak získat občany a samosprávy na svou stranu při výstavbě OZE
 - bit.ly/nimby_sbornik

školení

Komunitní energetika a sdílení elektřiny pro obce a města

Cílem školení je seznámit jeho účastníky s relativně novým a dynamicky se rozvíjejícím konceptem komunitní energetiky. Díky komplexnímu přístupu k problematice získají účastníci ucelenou představu o základních principech, fungování, typech, benefitech nebo roli a budoucích možnostech obcí. Školení poskytne i odpovědi na praktické otázky spojené s obecními projekty komunitní energetiky počínaje jejich přípravou, realizací, financováním, technickou či občanskoprávní rovinou, včetně řady domácích a zahraničních příkladů dobré praxe.

<https://vzdelavaniuradu.cz/komunitni-energetika-a-sdileni-elektriny-pro-obce-a-mesta-praha/>

Poděkování & prostor pro **otázky**

www.uken.cz

Tomáš Jagoš

tomas.jagos@uken.cz

773 778 837

**Unie
komunitní
energetiky**

jihomoravský kraj

EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti
Operační program Technická pomoc

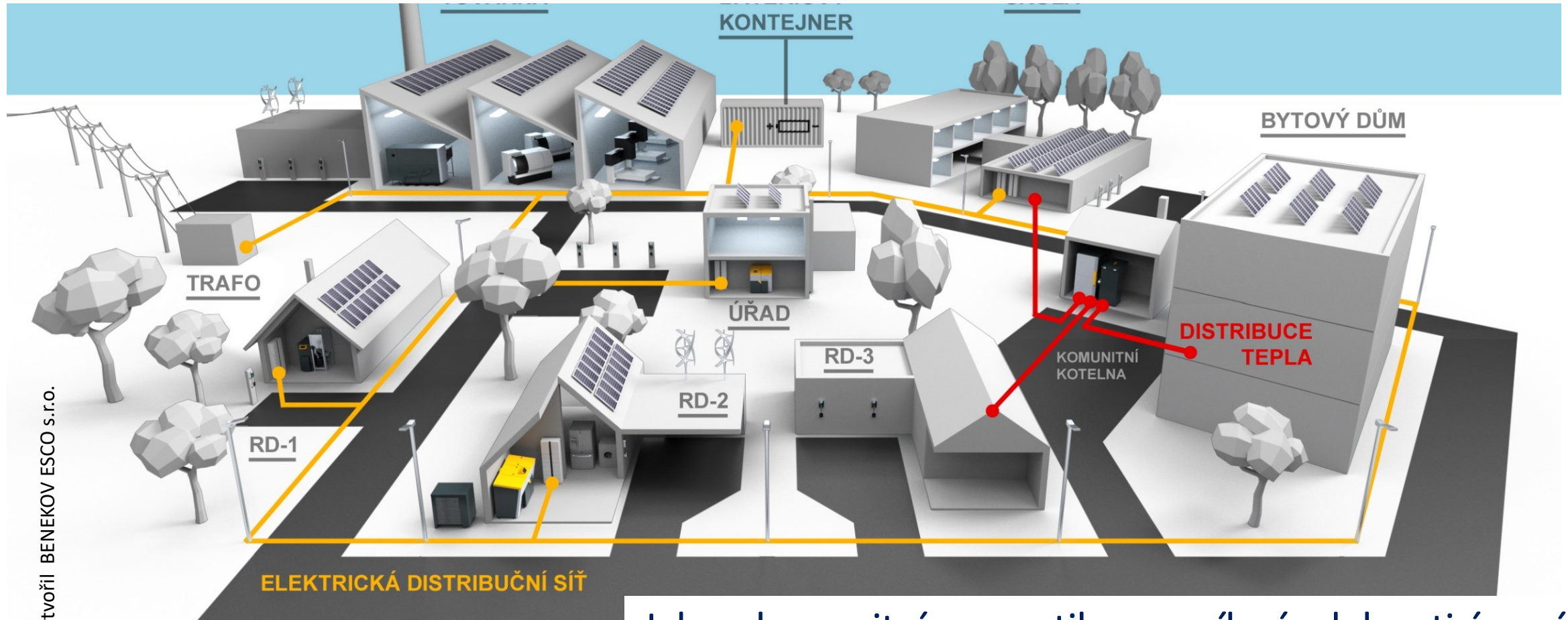
MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Jiří Krist

Národní síť Místních akčních skupin ČR

Seminář je organizován v rámci projektu Jihomoravského kraje „Zajištění činnosti Regionální stálé konference pro území Jihomoravského kraje IV“ reg. č. CZ.08.1.125/0.0/0.0/15_003/0000299 OPTP 2014-2020, www.rskjmk.cz.

Příspěvek regionu Opavsko k splnění cíle 10 000 MWp FV a 1500 MWp VTE

Vytvořil BENEKOV ESCO s.r.o.

Jak na komunitní energetiku a posílení odolnosti území
Brno 5.října 2023

Co je ENERKOM OPAVSKO

➤ 2021/2022 :

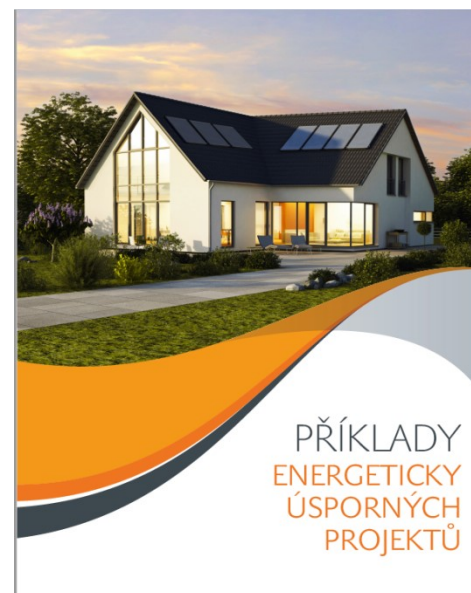
- cenový šok
- zájem o téma energie ze strany široké veřejnosti, podniků i veřejné správy
- skokový nárůst nabídky finančních programů
- 900 tisíc obyvatel ČR pokrývají existující energetické komunity typu ENERKOM

- ✓ **11/2021** – založen ENERKOM Opavsko dnes území 80 obcí a 155 000 obyvatel
- ✓ Energetické komunity se objevily v programovém prohlášení vlády
- ✓ Příprava nového Energetického zákona
- ✓ Dostatek zdrojů (Modernizační fond, Plán národní obnovy, Nová zelená úsporám a další)
- ✓ Nedostatek lidských zdrojů a odborných kapacit pro přípravu a rozjezd energetických komunit
- ✓ V celém Česku již 18 komunit typu ENERKOM

ENERKOM OPAVSKO strategie

- ✓ Hledat úspory
- ✓ Instalovat lokální obnovitelné zdroje energie
- ✓ Využívat chytrá řešení a diverzifikovat zdroje
- ✓ Síťování a spolupráce v rámci komunit
- ✓ Využívat dotační podpory

20 % do r. 2030
+1 kWp na 1 občana
zapojit vysoké školy
komunitní energetika
Modernizační fond apod

ENERKOM OPAVSKO

cíle

Podíl OZE na hrubé spotřebě elektřiny:

Česká republika (2019) : 15%

Opavsko (2019) : 27%

Závazek ČR do 2030: 32%

Plán Opavsko do 2030: 50% , když zafunguje LEX OZE 2

To je 150 MWp výkonu a 220 GWh vyrobené elektřiny

Fotovoltaika

Tempo montáže a
zapojování FVE v
ČR zrychluje:
r.2021: +67 MWp
r.2022: +288 MWp
r. 2023: +800 MWp

Z toho Opavsko
135 MWp do r. 2030

To je 1800 FVE
ročně

Energie větru

Komunity umožní dát občanům a obcím spravedlivý podíl na výrobě energie z větru s využitím sdílených investic a dlouhodobých spořicíh programů, jejichž zisky se budou vracet zpět do regionu a komunit na principech lokální ekonomiky.

r.2023: +9 MWp
pak 20 MWp do r. 2030

Bioplyn

Bioplynová stanice:

dnes v provozu
5 bioplynových stanic
celk. výkon 3,5 Mwe
výroba 22 134 MWh

Do r.2030 modernizace
vtlačování biometanu a
výroba pro sezonní
akumulaci

Biomasa

Využití místních zdrojů biomasy, především z lesů a z agrolesnických ploch

Do r.2030 stabilizace spotřeby a náhrada uhlí v objemu do 100 tis. tun dřeva náhradou starých kotlů

Jak si poradit s růstem cen energií

Obec Mikolajice
kogenerační jednotka
na biomasu – WAVE

Propojení budov –
energetický mikrogrid

Úspory ve spotřebě energie

Úspory energií

Městys Litultovice,
rekuperační větrání a
úspory energie v budově
nízkoenergetické MŠ

Zateplení, rekuperační
větrání, zastínění

Pilotní instalace SW –
propojení objektů v
rámci komunitní
energetiky v režii ČEZ

Měření, sdílení, akumulace

Chytré měřiče a sdílení dat

Smart grid neboli propojení výroby a spotřeby s řízením v čase, například ohřev teplé vody podle předpovědi výroby ve vlastní či komunitní FVE, nabíjení elektroaut

Hledání vhodného obchodně – distribučního modelu výměny energií s návrhem technického řešení (zatím bez legislativního rámce)

Je nutno formulovat potřeby komunity a navrhovat vhodná řešení do legislativního procesu.

ENERKOM OPAVSKO

Nejčastější potřeby členů:

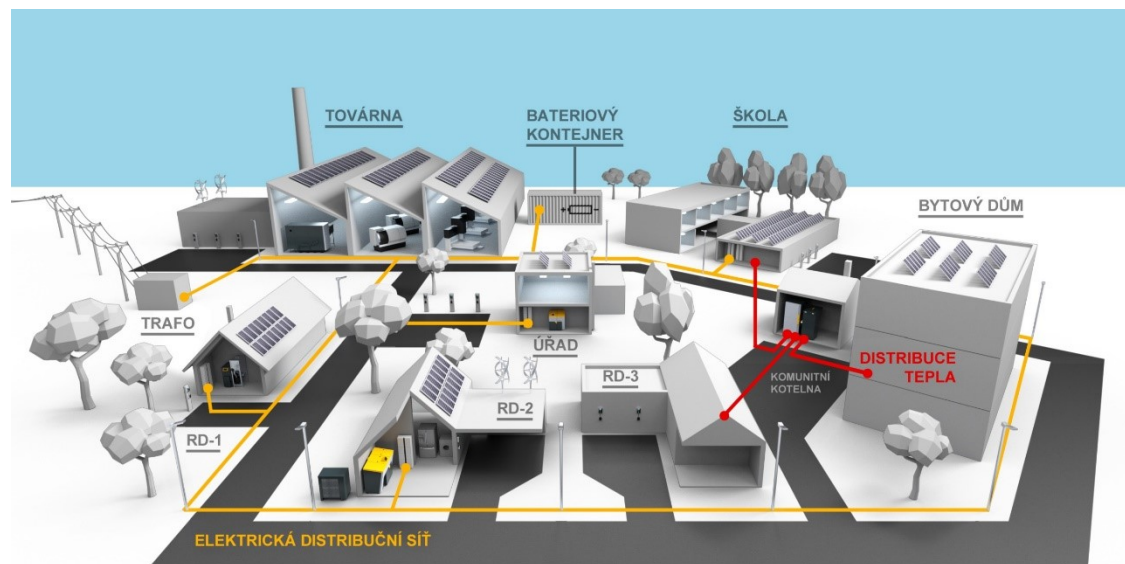
- ✓ **Zásadní:** prosadit do legislativy snížení distribuční sazby pro energetické komunity (přenos energie v rámci NN)
- ✓ Zapojení komunity do projektů velkých investorů (nejčastěji větrné parky)
- ✓ Pronájem střech energetické komunitě (smlouvy, techn. a právní řešení)
- ✓ Nasazení FVE v rámci bytového domu
- ✓ Mikrogridy (energeticky propojené objekty obcí či podniků)
- ✓ Bioplynky: dodávka elektřiny v rámci komunity a využití tepla
- ✓ Energetický management budov (měření spotřeby, vyhodnocování dat a návrh opatření pro dosahování úspor)
- ✓ Obchodní a právní platforma pro sdílení energií (SW pro řízení přetoků vyrobené energie a řízené spínání zdrojů)

ENERKOM cílí na podporu z Modernizačního fondu

Program 8: Komunitní energetika

- ✓ Podíl z celkové alokace ModFondu = 1,5 %, tedy asi 3 mld. Kč (je Opavsko připraveno?)
- ✓ Optimalizace konečné spotřeby energie, instalace inteligentních síťových a měřicích prvků
- ✓ Hard/Software k řízení toků energie, řízení sdílení, rozúčtovací systémy
- ✓ Výstavba komunitních elektráren využívajících nepalivové OZE
- ✓ Výstavba komunitních výtopen a tepláren využívajících OZE,
- ✓ Výstavba komunitních bioplynových stanic zpracovávajících bioodpady
- ✓ Systémy akumulace elektrické a tepelné energie
- ✓ Zpracování a distribuce biomasy
- ✓ Instalace systému aktivního řízení hospodaření s energií (např. měření a regulace)
- ✓ Výstavba komunitních dobíjecích či plnicích stanic pro nízkoemisní vozidla

ENERKOM OPAVSKO

*Děkujeme za váš zájem
podílet se na lepší
energetické budoucnosti
regionu*

ENERKOM Opavsko, z.s.

Zámecká 313

Hradec nad Moravicí

Kontakt:

Ing. Jiří Krist, předseda výboru

tel.: 724 790 088

Kancelář: Bc. Petr Chroust

E-mail: petr.chroust@masopavsko.cz

jihomoravský kraj

EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti
Operační program Technická pomoc

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Václav Klecanda

Otevřená města

Seminář je organizován v rámci projektu Jihomoravského kraje „Zajištění činnosti Regionální stálé konference pro území Jihomoravského kraje IV“ reg. č. CZ.08.1.125/0.0/0.0/15_003/0000299 OPTP 2014-2020, www.rskjmk.cz.

PENENERGO MAN

Mgr. Václav Klecanda | **Otevřená města z.s.**

Jednoduchý,
uživatelsky přívětivý,
moderní,

otevřený

software pro energetický management

Popořadě ...

Jednoduchý

Se starosty, pro starosty

- Evidence budov, odběrných míst, stavů měřidel a smluv jako základ
 - Zadávání stavů pomocí QR kódů
 - Přehledové grafy spotřeb a nákladů
 - Metodika importu dat - snadný start
-

Uživatelsky přívětivý

Vše by mělo být jasné na první
dobrou

- Formuláře s validacemi
 - Rychlé odezvy
 - Jednotné a moderní už. rozhraní
 - Notifikace jako na Facebooku
 - Tooltip nápověda kde se dá
 - Možnost odkazů na vyfiltrovanou tabulku,
-

Moderní

API only, vue@3 & vuetify
based solution

- Aplikace komunikuje výhradně pomocí API
 - Webový JS klient v současných knihovnách
 - Mobile friendly
 - Integrovní platforma (automatické vzdálené odečty z různých platforem)
-

Otevřený

opensource

- Otevřená města
 - Otevřenost jako nevídaná konkurenční výhoda
 - Možnost se podílet na vývoji
 - SPOLUPRÁCE
-

Ukázková obec: odběrná místa

AKCE

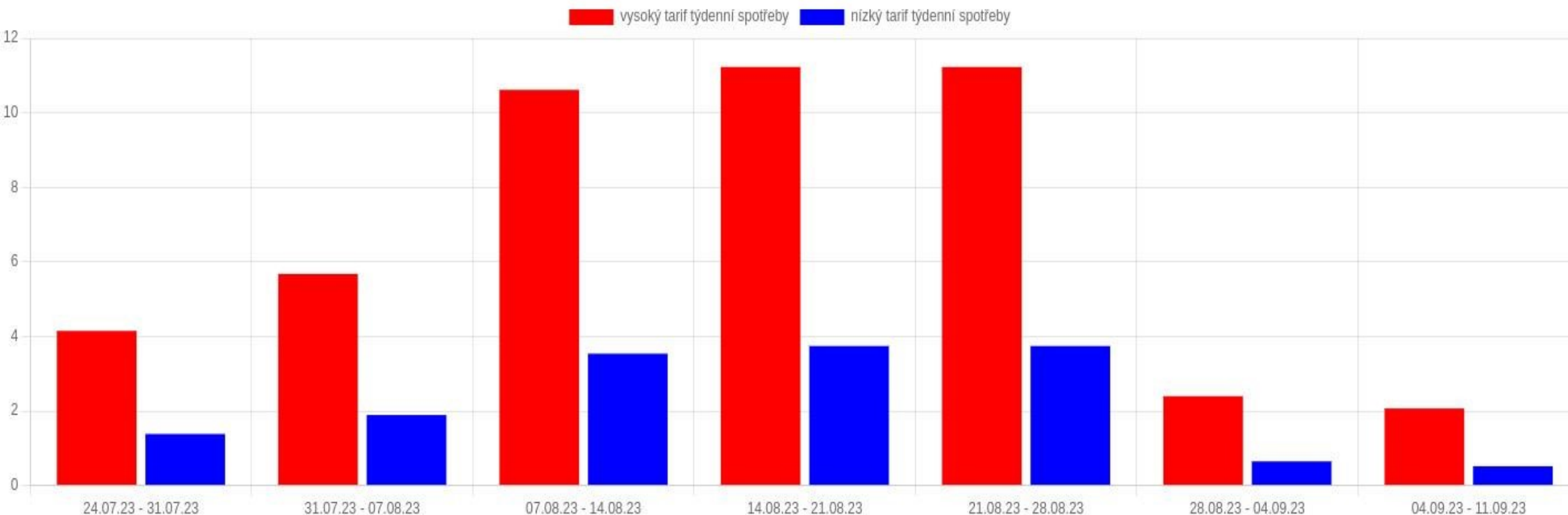
☐	id ↑	jméno	komodita	tarify	č. odb. místa	č. produktoměru	externí identifikátor (EAN/EIC)	
☐	2	EE_bytovka_vlesiku	elektřina	vt nt	342jkfsfs	123		
☐	13	TE_zimak_predavacka	centrální vytápění		34535322	234		
☒	17	VO_skola	voda					
☒	18	PL_škola	zemní plyn					
☐	23	VO_zimak_satny	voda			1980167601		
☐	25	VO_zimak_hlavni	voda			435533		
☐	288	EL_zimak_hlavni	elektřina			353252		
☐	321	EL_zimak_satny	elektřina		243536236345	23453		
☐	495	EL_školka	elektřina	vt nt				
☐	500	Lukáš_GAS	zemní plyn					

#501 **elektřina** Lukáš_ELE

☰ **ODEČÍST STAV** ⚙️

GRAF SPOTŘEB ODEČTENÉ HODNOTY MEDIA SMARTMETER

26.06.2023 📅 24.09.2023 📅 📖 90 dnů ⌵ ⬅️ ➡️

Spotřeba za období 62.82

Reference

- Město Česká Kamenice - en. management + pilot vzdálené odečty el.
- Obce MAS Český sever - dtto.
- Město Varnsdorf
- Brumovice -integrace Spotřeby pod palcem, pilot vzdálených odečtů el.
- ...

vaclav.klecanda
@otevrenamesta.cz
open-energoman.eu

Děkuji za
pozornost

jihomoravský kraj

EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti
Operační program Technická pomoc

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Jan Lachout

Jihomoravský kraj

Seminář je organizován v rámci projektu Jihomoravského kraje „Zajištění činnosti Regionální stálé konference pro území Jihomoravského kraje IV“ reg. č. CZ.08.1.125/0.0/0.0/15_003/0000299 OPTP 2014-2020, www.rskjmk.cz.

A close-up photograph of a hand watering a small green seedling in dark soil. The hand is positioned at the top right, with a single drop of water falling from the tip of a finger onto the plant. The seedling has several bright green leaves and a thin stem. The soil is dark and textured. The background is a soft, out-of-focus orange and yellow, suggesting a warm, sunny environment.

Dotace Jihomoravského kraje na
Podporu adaptačních opatření na
změnu klimatu 2023+

Adaptační opatření na změnu klimatu

Opatření ke snížení dopadů sucha, zvýšení odolnosti a biodiverzity v krajině podporuje Jihomoravský kraj dlouhodobě. Účelem dotačního programu je podpora přírodě blízkých komplexních a vzájemně provázaných adaptačních opatření v zastavěném území a volné krajině.

Podpora je rozdělena do 6 oblastí:

DT1 Podpora na drobných vodních tocích a malých vodních nádržích

DT2 Zadržení vody v krajině

DT3 Následná péče o zeleň

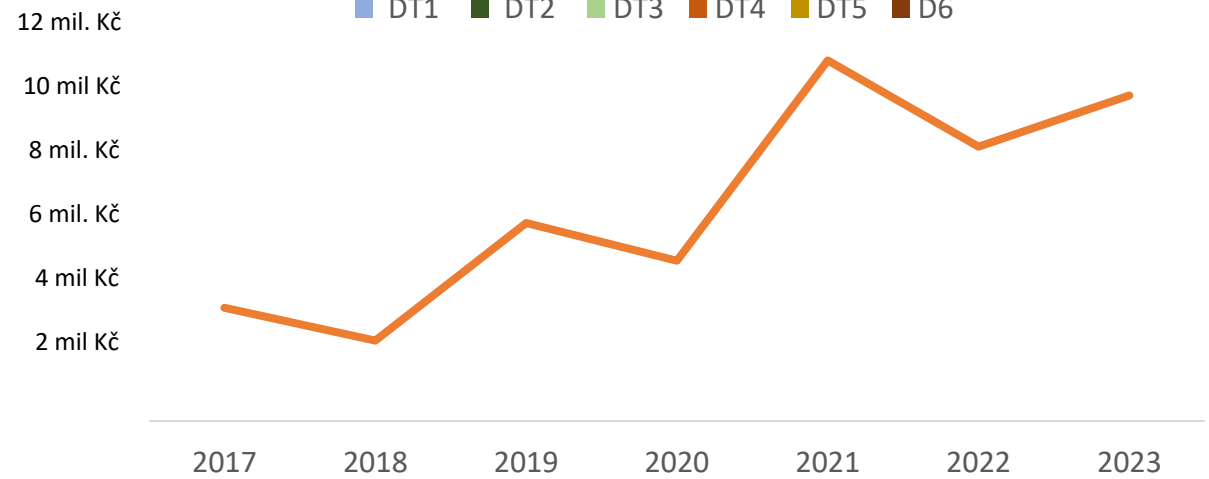
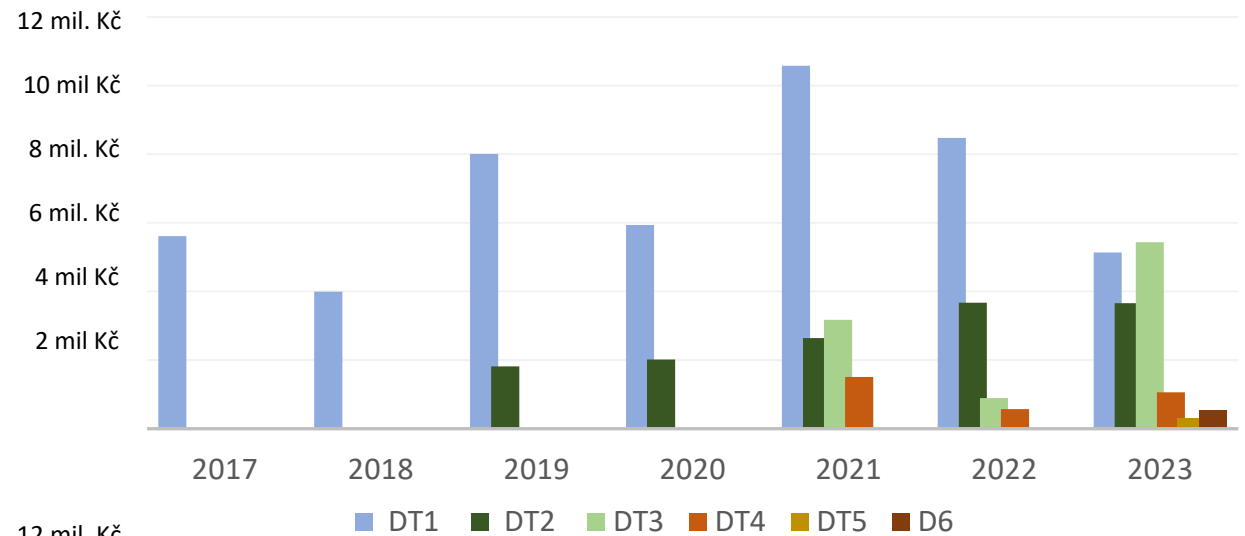
DT4 Projektová dokumentace

DT5 Koncepční dokumenty k opatřením ke zmírnění dopadů klimatických změn

DT6 Zakládání krajinných trávníků na veřejných prostranstvích a v krajině

Dotační titul 1 – Podpora na drobných vodních tocích a malých vodních nádržích

Cíl: je zaměřen na podporu hospodaření s vodou s cílem jí v krajině zadržovat a na zlepšení technického stavu drobných vodních toků a malých vodních nádrž. Patří sem také výstavba, rekonstrukce a oprava nerybochovných rybníků, obnova nebo tvorba mokřadů a tůní či oprava říčních ramen v nivě vodního toku.

Oprávnění žadatelé: obce, dobrovolné svazky obcí, vysoké školy, školy a školská zařízení, církve a náboženské společnosti, drobný zemědělský podnikatel, spolek, obecně prospěšná společnost dle zák. 248/1995 Sb. ústav, nadace, nadační fond a jiná právnická osoba dle podmínek dotačního programu

Výše dotace: min. 25 000 Kč, max. 500 000 Kč

Spoluúčast: 50 %

Dotační titul 2 – Zadržení vody v krajině

Cíl: je zaměřen na zvýšení retenční schopnosti krajiny a protierozní opatření, obnova polních cest s nezpevněným povrchem přírodního propustného rázu. Dotaci lze použít také na zakládání či obnovu mezí, remízků, větrolamů a biokoridorů, na hospodaření se srážkovými vodami, výsadbu zeleně a instalaci podzemních nádrží na zachytávání srážkových vod a jejich opětovné využití.

Oprávnění žadatelé: obce, dobrovolné svazky obcí, vysoké školy, školy a školská zařízení, církve a náboženské společnosti, drobný zemědělský podnikatel, spolek, obecně prospěšná společnost dle zák. 248/1995 Sb. ústav, nadace, nadační fond a jiná právnická osoba dle podmínek dotačního programu

Výše dotace: min. 25 000 Kč, max. 500 000 Kč

Spoluúčast: 50 %

Dotační titul 3 – Následná péče o zeleň

Cíl: O vysazenou zeleň je potřeba následně pečovat, odborně ošetřovat vzrostlé stromy, provádět opravné řezy mladých výsadeb, dosazovat stromy a keře a také nakupovat a používat půdní kondicionéry ke zlepšení půdní struktury a zavlažovací vaky k nově vysazeným stromům nebo těm, které jsou zatíženy extrémními letními teplotami.

Oprávnění žadatelé: obce, dobrovolné svazky obcí, vysoké školy, školy a školská zařízení, spolek, MAS, obecně prospěšná společnost dle zák. 248/1995 Sb. ústav, nadace, nadační fond a jiná právnická osoba dle podmínek dotačního programu.

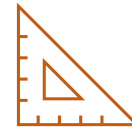
Výše dotace: min. 25 000 Kč, max. 60 000 Kč

Spoluúčast: 30 %

Dotační titul 4 – Projektová dokumentace

Cíl: Aby veškerá opatření, která v krajině děláme, dobře fungovala a podařilo se zmírnit dopady klimatických změn, je potřeba mít zpracovanou projektovou dokumentaci.

Oprávnění žadatelé: obce a dobrovolné svazky obcí, jejíž převážná většina se nachází na území Jihomoravského kraje.

Výše dotace: min. 25 000 Kč, max. 100 000 Kč

Spoluúčast: 40 %

Dotační titul 5 –Koncepční dokumenty k opatřením ke zmírnění dopadů klimatických změn

Cíl: Aby opatření měla skutečně vliv na mikroklima, vodohospodářskou situaci v dané lokalitě, biodiverzitu a stav sucha, je potřeba je pojmut promyšleně a provázaně. K tomu je určený tento dotační titul, díky kterému si můžete požádat o dotaci na tvorbu komplexního dokumentu. Ten by měl zhodnotit, která opatření mají v dané lokalitě význam.

Oprávnění žadatelé: obce a dobrovolné svazky obcí, jejíž převážná většina se nachází na území Jihomoravského kraje.

Výše dotace: min. 25 000 Kč, max. 60 000 Kč

Spoluúčast: 40 %

Dotační titul 6 –Zakládání krajinných trávníků na veřejných prostranstvích a v krajině

Cíl: Pěkné veřejné prostranství bez náletových dřevin dělá příjemný a zdravý dojem. Proto jsme dotační tituly rozšířili o tuto novinku. Dotace poslouží k zakládání trávníků v obcích, kde se může dařit bylinám stejně jako trvalkám nebo lučnímu kvítí.

Oprávnění žadatelé: obce a dobrovolné svazky obcí, jejíž převážná většina se nachází na území Jihomoravského kraje.

Výše dotace: min. 25 000 Kč, max. 40 000 Kč

Spoluúčast: 40 %

Program pro poskytování dotací v oblasti EVVO pro rok 2024

Cíl: Cílem je podpořit environmentální vzdělávání a výchovu a osvětu

Oprávnění žadatelé:

nestátní neziskové organizace, školy a dobrovolné svazky obcí

Výše dotace: min. 40 000 Kč, max. 200 000 Kč

Spoluúčast: 20 %

Kontaktní osoba: Andrea Putnová
putnova.andrea@jmk.cz

Příjem žádostí: od 16.10 - 3.11.2023 <https://dotace.kr-jihomoravsky.cz/>

Oblast podpory: vzdělávací a osvětové projekty, vybudování přírodních učeben, zahrad a naučných stezek

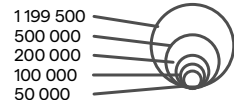

Získaná částka dotace v jednotlivých dotačních titulech dotačního programu Podpora adaptačních opatření na změnu klimatu v roce 2023 (v Kč) — 1. a 2. kolo

- DT1 – Podpora malých vodních toků a malých vodních nádrží
- DT2 – Zadrženi vody v krajině
- DT3 – Následná péče o zeleň
- DT4 – Projektová dokumentace
- DT5 – Koncepční dokumenty k opatřením ke zmírnění dopadů klimatických změn
- DT6 – Zakládání krajinných trávníků na veřejných prostranstvích a v krajině

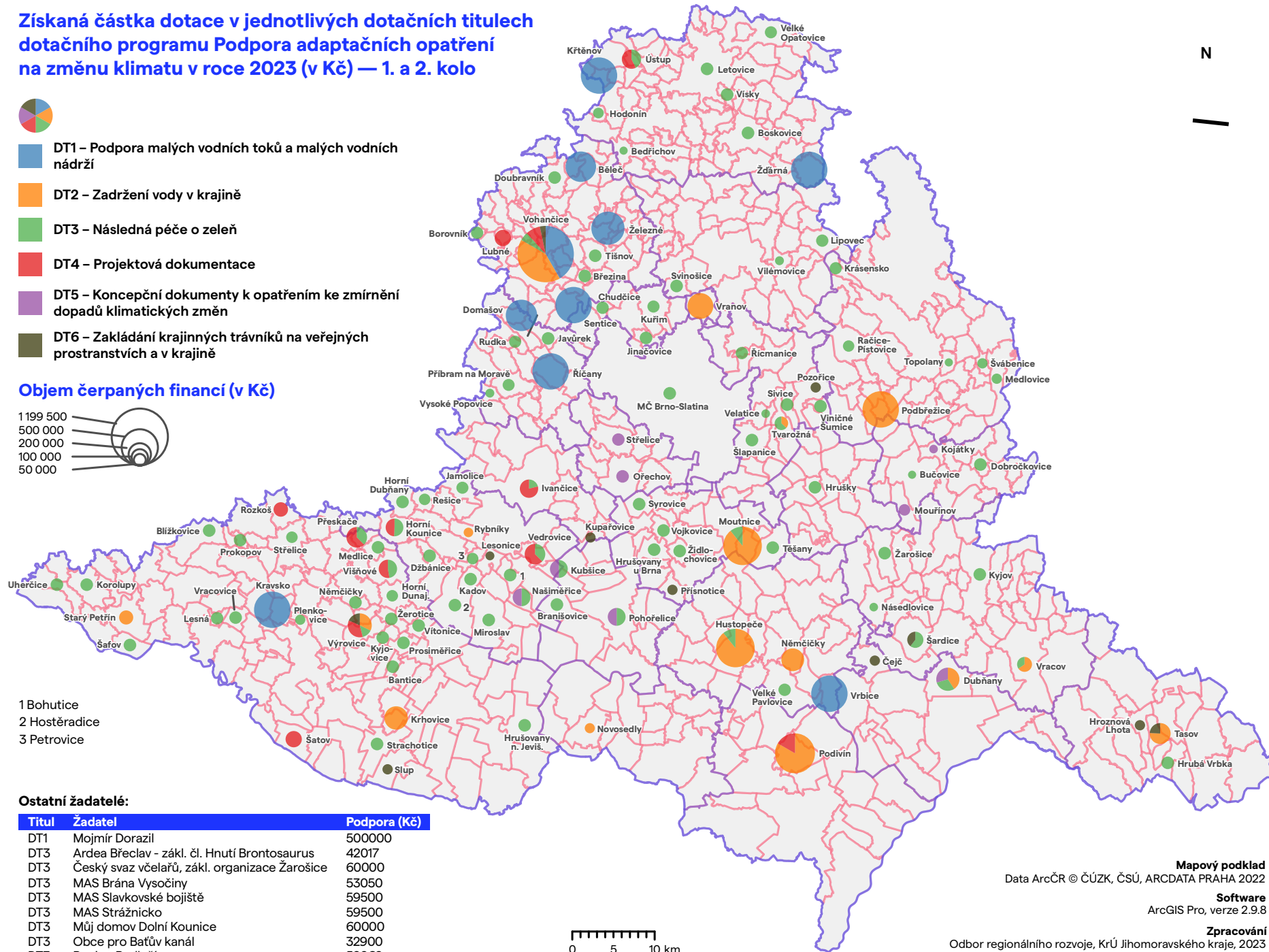
Objem čerpaných financí (v Kč)

- 1 Bohutice
- 2 Hostěradice
- 3 Petrovice

Ostatní žadatelé:

Titul	Žadatel	Podpora (Kč)
DT1	Mojmír Dorazil	500000
DT3	Ardea Břeclav - zákl. čl. Hnutí Brontosaurus	42017
DT3	Český svaz včelařů, zákl. organizace Žarošice	60000
DT3	MAS Brána Vysočiny	53050
DT3	MAS Slavkovské bojiště	59500
DT3	MAS Strážnicko	59500
DT3	Můj domov Dolní Kounice	60000
DT3	Obce pro Bařův kanál	32900
DT3	Region Podluží	59968

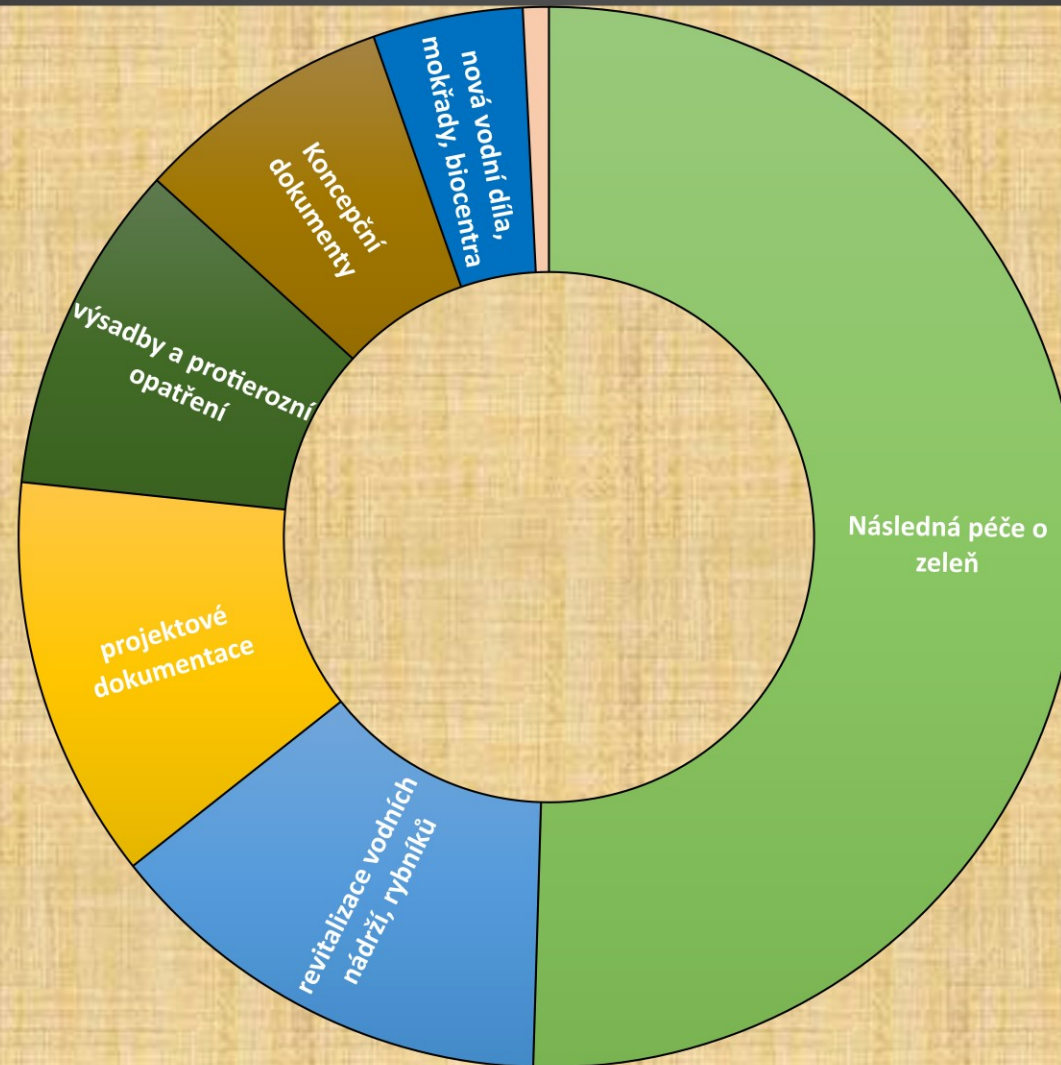
Mapový podklad
Data ArcČR © ČÚZK, ČSÚ, ARCDATA PRAHA 2022

Software
ArcGIS Pro, verze 2.9.8

Zpracování
Odbor regionálního rozvoje, KrÚ Jihomoravského kraje, 2023

Adaptační opatření na změnu klimatu

Rozdělení dle podporovaných opatření

Pro sdílení dobré praxe a ocenění nejlepších projektů v oblasti adaptace na klimatickou změnu pořádá Jihomoravský kraj

Cena za krajinu 2023

Co se hodnotí ?

- 1 jak je projekt komplexní**
přesah na celé povodí, včetně zemědělských částí krajiny
- 2 vazba na další opatření v okolí**
která zmírňují dopady klimatických změn
- 3 využití informačních zdrojů**
práce s nástroji pro důkladné územní plánování, zhodnocení různých variant
- 4 blízkost přírodě**
raději řešení, která jsou blízká přírodě, než technická
- 5 zachování původního stavu lokality**
ohled na krajinný ráz a biodiverzitu
- 6 udržitelnost a systematický přístup**
flexibilní řešení fungující v různých situacích, možnost úprav dle vývoje klimatu
- 7 vícenásobný efekt**
na sucho, povodně, podporu biodiverzity...
- 8 pozitivní vedlejší efekty**
sociální, ekonomické, participace veřejnosti...
- 9 pozitivní vliv na životní prostředí**
a širší ekosystémové služby
- 10 replikovatelnost**
abyste do budoucna inspirovali i ostatní

1. místo Komplexní projekty

Šumice

Založení biocenter a biokoridorů v Šumicích

Cena veřejnosti

Novosedly

Biocentrum louky v obci Novosedly

Jednotlivá opatření

1. místo Okrašlovací spolek Mikulov

Rozdělovat pole, propojovat lidi

2. místo Petr Holeček

Obnova údolní nivy řeky Kyjovka

3. místo Městys Blížkovice

Návrat k přírodnímu korytu Syrovického potoka

Založení biocenter a biokoridorů (Šumice)

Biocentrum Louky (Novosedly)

Před realizací

Po realizaci

Rozdělovat pole, propojovat lidi (Okrašlovací spolek Mikulov)

Děkuji za pozornost

Ing. Jan Lachout

Odbor regionálního rozvoje JMK

+420 541 651 367

Lachout.jan@jmk.cz

Jiří Krampál

Státní pozemkový úřad

Krajský pozemkový úřad pro Jihomoravský kraj

5. 10. 2023

Komplexní pozemkové úpravy jejich význam a využití v krajině

Ing. Jiří Krampl, vedoucí Pobočky Vyškov
Státní pozemkový úřad, Krajský pozemkový úřad pro JmK

POZEMKOVÉ ÚPRAVY

- Jeden z klíčových faktorů rozvoje venkova
- Scelení a zpřístupnění pozemků
- Nové prostorové a funkční uspořádání pozemků
- Obnova a digitalizace katastru nemovitostí
- Podpora oživení osobního vztahu lidí k půdě

Intenzivní zemědělství a jeho možný negativní vliv na krajinu

- Odstranění významných krajinných prvků
- Degradace půdy a krajiny
- Snížení schopnosti krajiny zadržet vodu
- Ohrožení některých živočišných druhů

Formy pozemkových úprav

- **Jednoduché pozemkové úpravy (JPÚ)**

řeší zpravidla jen část jednoho katastrálního území, respektive pouze v něm vybraného problému

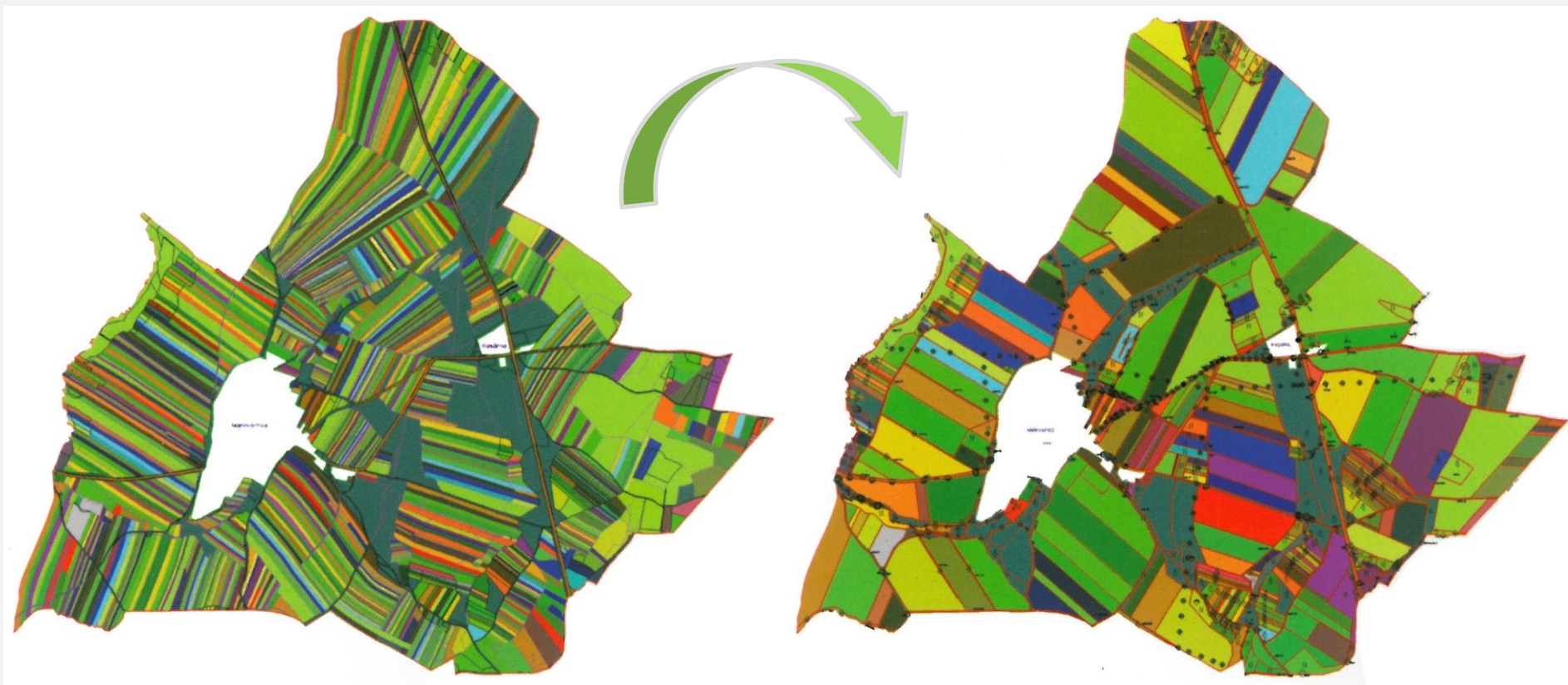
- **Komplexní pozemkové úpravy (KoPÚ)**

řešení zpravidla celého katastrálního území včetně zpřístupnění pozemků, protierozní a protipovodňové ochrany a ekologické stability území

Výsledky pozemkových úprav

- Obnovený digitální katastr nemovitostí s optimálním uspořádáním půdní držby a jasně definovanými právy k jednotlivých pozemkům
- Schválený plán společných zařízení zahrnující technická opatření sloužící ke zpřístupnění pozemků, protierozní opatření, vodohospodářská opatření a opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí
- Nezbytný podklad pro územní plánování a veškeré rozvojové programy území

Komplexní řešení celého území

vlastnická mapa
před pozemkovými úpravami

vlastnická mapa
po pozemkových úpravách

Význam KoPÚ pro vlastníky pozemků

- upřesnění vlastnictví pozemků (poloha a výměra)
- možnost scelení pozemků a vytyčení v terénu
- úprava tvaru pozemků
- možnost rozdělení spoluvlastnictví
- zpřístupnění pozemků vytvořením sítě polních cest
- ukončení zatímního užívání cizích pozemků
- uzavření nových nájemních/pachtovních smluv na již zcela přesnou výměru

Význam KoPÚ pro obce

- pozemkové úpravy jsou plně hrazeny z prostředků státního rozpočtu
- vyjasnění a zpřehlednění vlastnických vztahů k pozemkům
- převedení pozemků pod navrženými společnými zařízeními do vlastnictví obce - zjednodušení jejich budoucí realizace
- připravení podmínek pro čerpání dotací z národních zdrojů a zdrojů EU
- snížení pohybu zemědělské techniky uvnitř obce v důsledku realizace polních cest v rámci schválených pozemkových úprav
- všestranné využití vybudovaných polních cest např. jako cyklotras a tím zatraktivnění obce pro turistiku
- vyřešení neškodného odvedení povrchových vod a ochrany území před záplavami pomocí realizace protierozních a protipovodňových opatření
- zvýšení ekologické stability v důsledku výsadby prvků ÚSES

Finanční zdroje v pozemkových úpravách (v tis. Kč)

rok	území	VPS	RSPÚ	PRV	NPO	ostatní (ŘSD, MŽP)	celkem
2018	ČR	700 000	262 600	1 050 600		48 600	2 061 800
	JMK	73 322	9 349	98 970		0	181 641
2019	ČR	700 000	200 000	958 300		74 400	1 932 700
	JMK	55 981	19 601	70 802		0	146 384
2020	ČR	700 000	657 700	134 200		58 800	1 550 700
	JMK	59 118	42 470	20 677		0	122 265
2021	ČR	1 972 100	869 700	34 600	64 300	67 200	3 007 900
	JMK	64 567	161 520	4 395	26 722	0	257 204
2022	ČR	27 900	1 445 100	4 200	234 900	91 500	1 803 600
	JMK	0	111 825	0	47 875	4 565	164 265

Rozpracované KoPÚ – Jihomoravský kraj

(uzavřena smlouva o dílo)

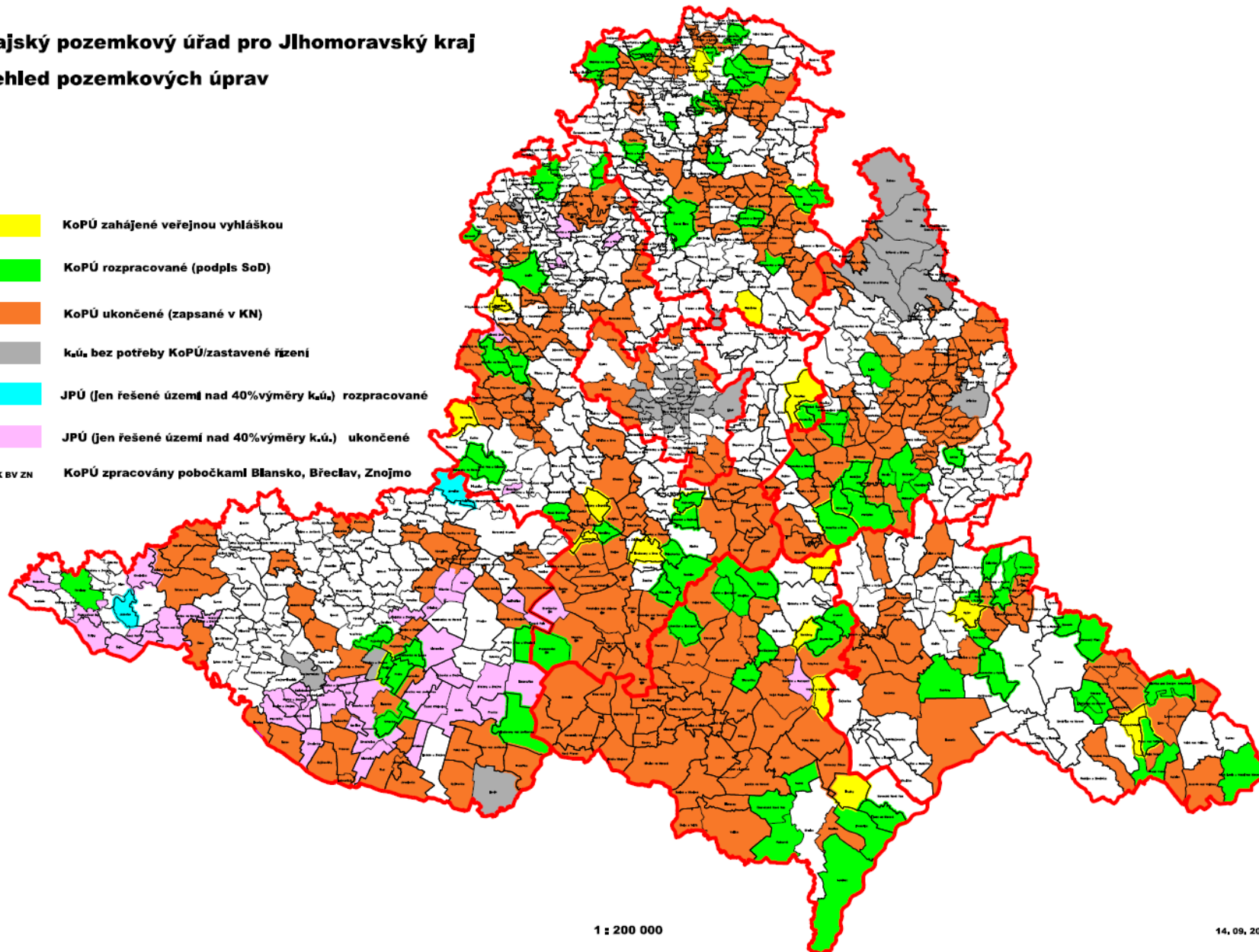
pobočka	2018		2019		2020		2021		2022	
	počet	výměra v ha	počet	výměra v ha	počet	výměra v ha	počet	výměra v ha	počet	výměra v ha
Blansko	10	3 180	11	3 415	10	3 120	12	3 777	16	4 664
Brno	12	5 179	15	7 379	14	7 197	16	8 234	17	7 990
Břeclav	11	10 975	10	10 586	10	9 865	9	8 078	11	9 517
Hodonín	13	12 423	14	13 154	13	11 099	13	10 683	12	9 936
Vyškov	11	5 217	10	5 229	12	6 195	12	6 916	11	5 897
Znojmo	13	9 262	9	7 335	6	6 334	5	4 049	7	6 497
celkem	70	46 236	69	47 098	65	43 810	67	41 736	74	44 501

KoPÚ zapsané do katastru nemovitostí - JMK

pobočka	2018		2019		2020		2021		2022	
	počet	výměra v ha	počet	výměra v ha	počet	výměra v ha	počet	výměra v ha	počet	výměra v ha
Blansko	1	905	1	344	4	1 171	1	187	2	415
Brno	1	1 648	0	0	4	1 409	1	349	2	1 664
Břeclav	0	0	2	1 353	1	1 004	1	2 018	0	0
Hodonín	1	516	0	0	2	3 347	2	1 321	3	1 729
Vyškov	1	778	3	1 180	0	0	2	656	2	1 326
Znojmo	2	1 699	5	2 505	3	1 001	2	2 620	1	721
celkem	6	5 546	11	5 382	14	7 932	9	7 151	10	5 856

Krajský pozemkový úřad pro Jihomoravský kraj Přehled pozemkových úprav

- KoPÚ zahájené veřejnou vyhláškou
- KoPÚ rozpracované (podpis SoD)
- KoPÚ ukončené (zapsané v KN)
- k.ú. bez potřeby KoPÚ/zastavené řízení
- JPÚ (jen řešené území nad 40%výměry k.ú.) rozpracované
- JPÚ (jen řešené území nad 40%výměry k.ú.) ukončené
- BK BV ZN** KoPÚ zpracovány pobočkami Blansko, Břeclav, Znojmo

1 : 200 000

14. 09. 2023

Realizace plánů společných zařízení - JMK

	2020			2021			2022		
	ČR	JMK	%	ČR	JMK	%	ČR	JMK	%
protierozní opatření (meze, průlehy, záchytné příkopy, zatravnění)	4,73 ha	1,13 ha	23,89	10,39 ha	2,03 ha	19,54	28,42 ha	9,36 ha	32,93
ÚSES (biocentra, biokoridory, aleje)	23,61 ha	6,00 ha	25,41	32,14 ha	1,89 ha	5,88	55,40 ha	13,59 ha	24,53
vodohospodářská opatření (vodní nádrže, suché poldry, úpravy toků, ochranné hráze)	41,23 ha	0,92 ha	2,23	36,58 ha	4,85 ha	13,26	52,93 ha	3,90 ha	7,37
polní cesty	97,82 km	4,88 km	4,99	496,68 km	16,27 km	3,28	115,10 km	5,18 km	4,50

Ukázky realizace společných zařízení

k.ú. Jinačovice (Brno-venkov)
revitalizace Mnišího potoka

Ukázky realizace společných zařízení

k.ú. Kuřimské Jestřabí (Brno-venkov)
revitalizace údolí

Ukázky realizace společných zařízení

k.ú. Kuřimské Jestřabí (Brno-venkov)
revitalizace údolí

Ukázky realizace společných zařízení

Zastavěné území městyse Sloup
těsně po povodni v květnu 2003

k.ú. Němčice (Blansko)
suchá retenční nádrž pro ochranu
městyse Sloupu

Ukázky realizace společných zařízení

k.ú. Sobotovice (Brno-venkov)
hrázka

Ukázky realizace společných zařízení

k.ú. Drnovice u Vyškova (Vyškov)
svejly pod Chocholíkem

Ukázky realizace společných zařízení

k.ú. Zelená Hora na Moravě (Vyškov)
vodní nádrž Kopaniny

Ukázky realizace společných zařízení

k.ú. Rohatec (Hodonín)
hráz

Ukázky realizace společných zařízení

k.ú. Kojátky - Šardičky (Vyškov)
ochranné hrážkování

Ukázky realizace společných zařízení

k.ú. Rašovice u Bučovic (Vyškov)
polní cesta

Ukázky realizace společných zařízení

k.ú. Hostěrádky (Vyškov)
poldr

Ukázky realizace společných zařízení

k.ú. Blatnice (Hodonín)
protieroz. a protipovodň. opatření

Ukázky realizace společných zařízení

k.ú. Staré Hvězdlice (Vyškov)
soustava PEO hrázek

Děkuji Vám za pozornost

k.ú. Němčany (Vyškov)
Vodní nádrž N1

jihomoravský kraj

EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti
Operační program Technická pomoc

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Ondřej Šerý

Masarykova univerzita

Seminář je organizován v rámci projektu Jihomoravského kraje „Zajištění činnosti Regionální stálé konference pro území Jihomoravského kraje IV“ reg. č. CZ.08.1.125/0.0/0.0/15_003/0000299 OPTP 2014-2020, www.rskjmk.cz.

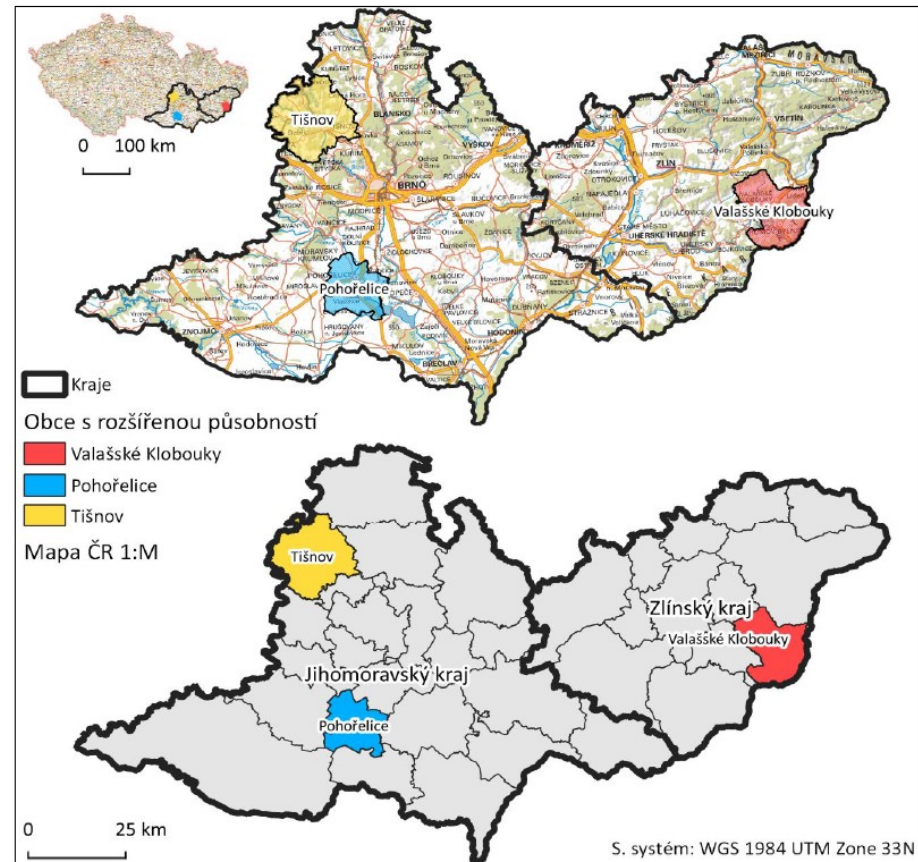
Postoje vlastníků zemědělské půdy k hospodaření a změně klimatu

Ondřej Šerý

seminář „Jak na komunitní energetiku a posílení odolnosti území“
Krajský úřad Jihomoravského kraje
5. října 2023, Brno

Zájmová území

- úroveň správních obvodů ORP v Jihomoravském a Zlínském kraji
- rozdílné klima, rozdílný způsob hospodaření, rozdílná poloha

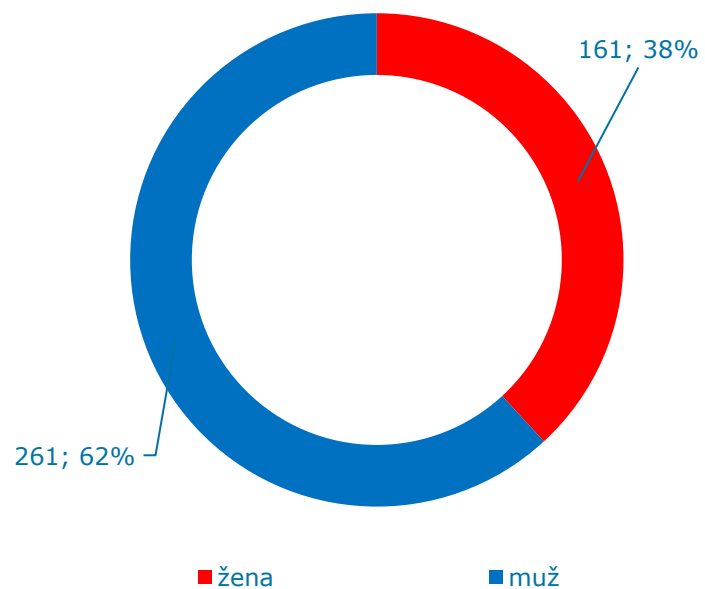
Reprezentativní vzorek

- šetření proběhlo od září 2020 do srpna 2021
- vlastníci zemědělské půdy (FO) nad 1 ha, kteří v území zároveň žijí

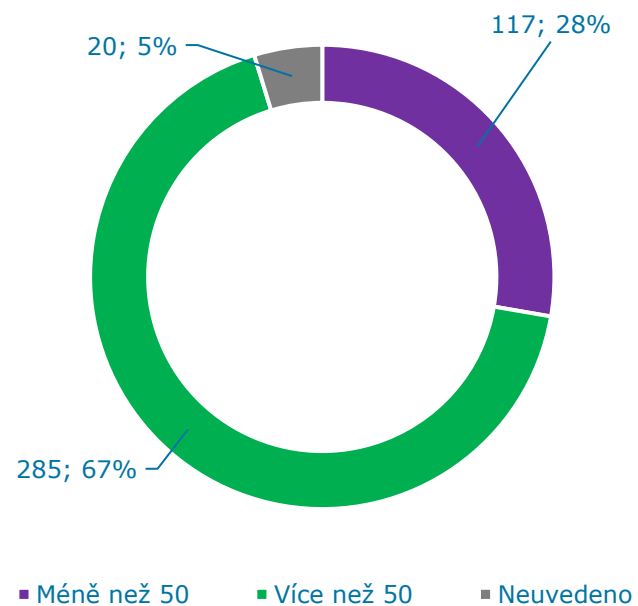
Správní obvod ORP	Počet obyvatel k 1. 1. 2021	Počet vlastníků nad 1 ha	Počet dotazníků	Vzorek (%)
Valašské Klobouky	23 053	1 386	169	12,2 %
Pohořelice	14 895	412	102	24,8 %
Tišnov	31 895	1 504	151	10,0 %
CELKEM	69 843	3 302	422	12,8 %

Respondenti

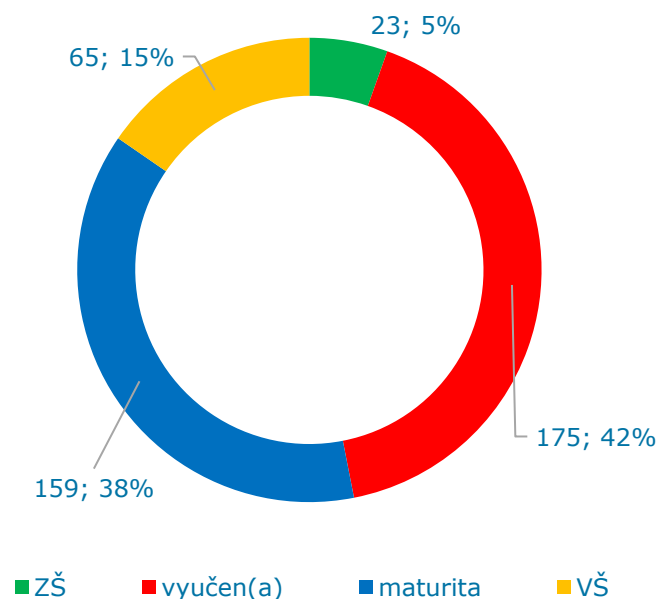
23) Pohlaví:

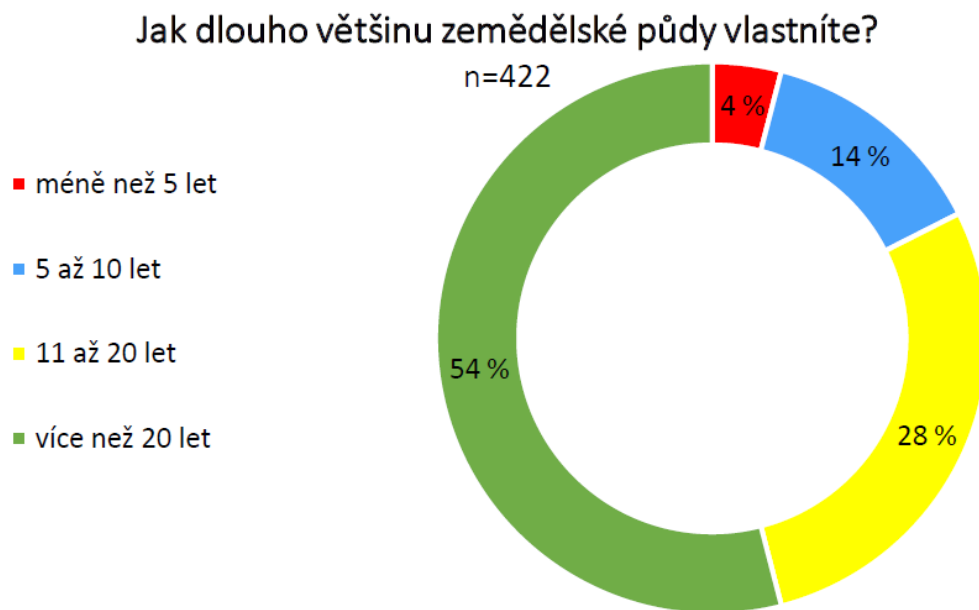
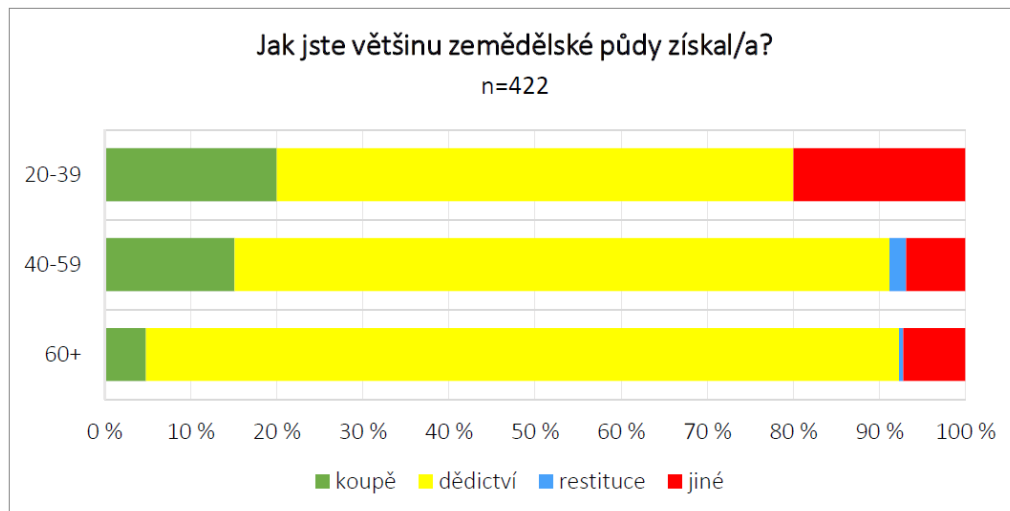
24) Věk:

25) Nejvyšší dosažené vzdělání:

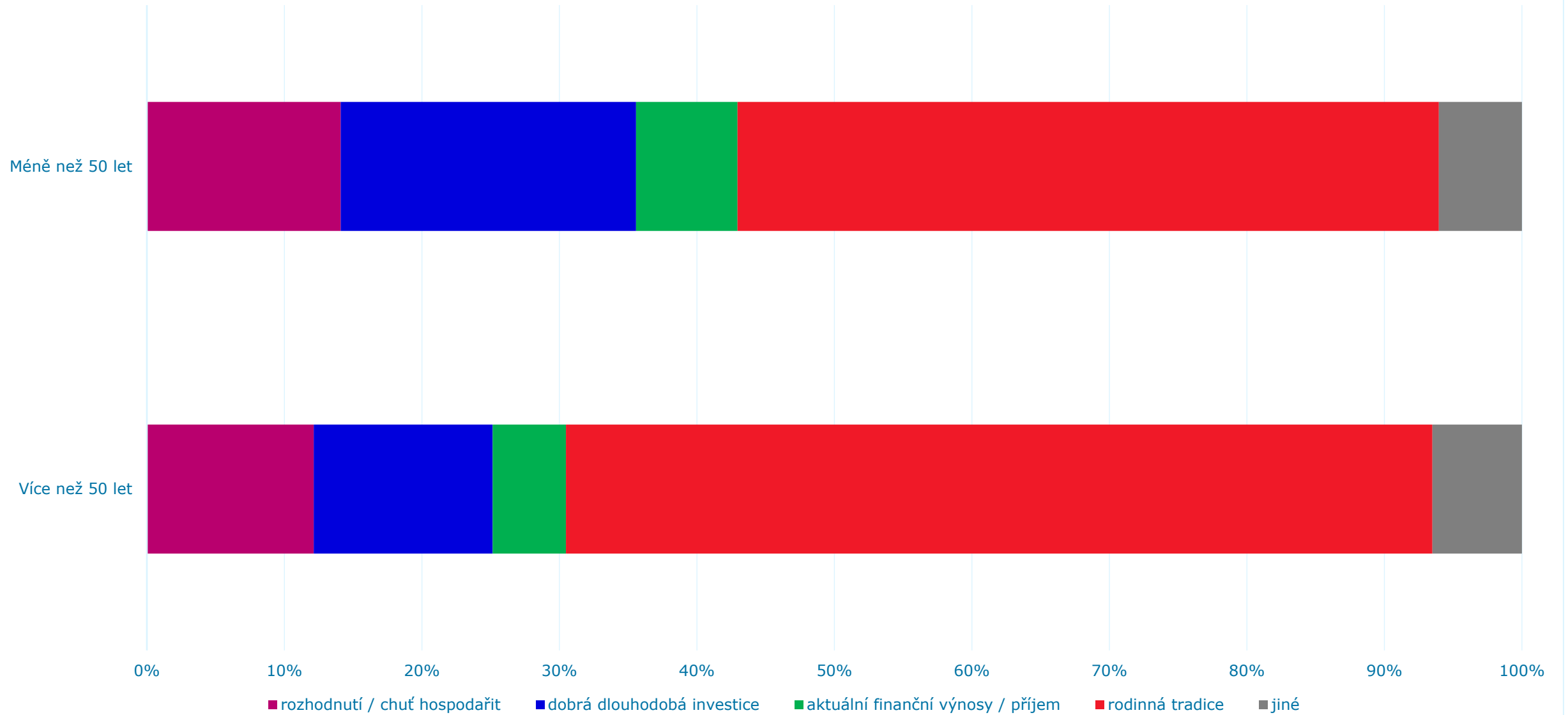

Charakteristika vlastněné půdy

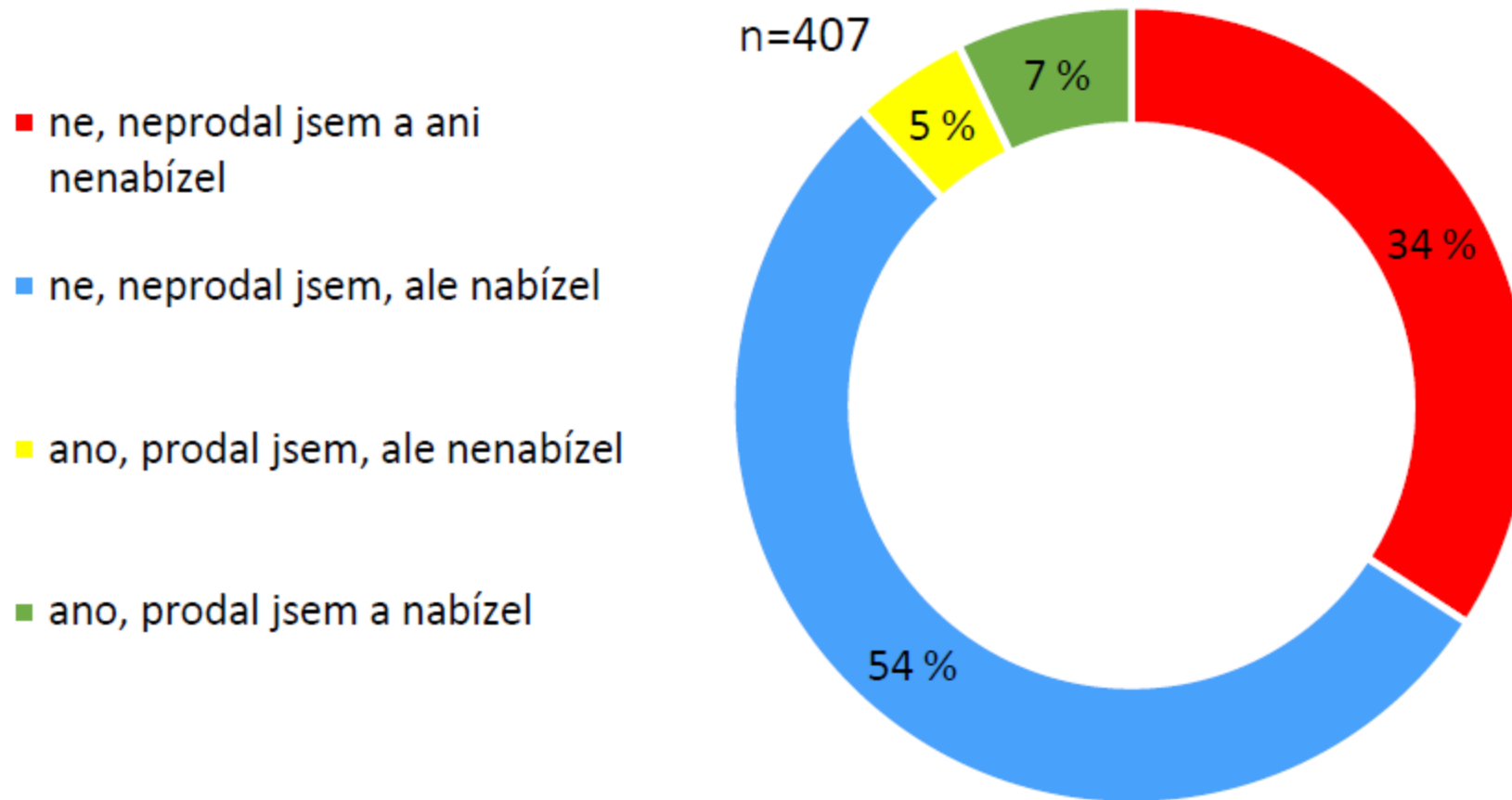

Obr. 6 Odpovědi k otázce „Co pro vás vlastnění zemědělské půdy znamená?“ [n=353]

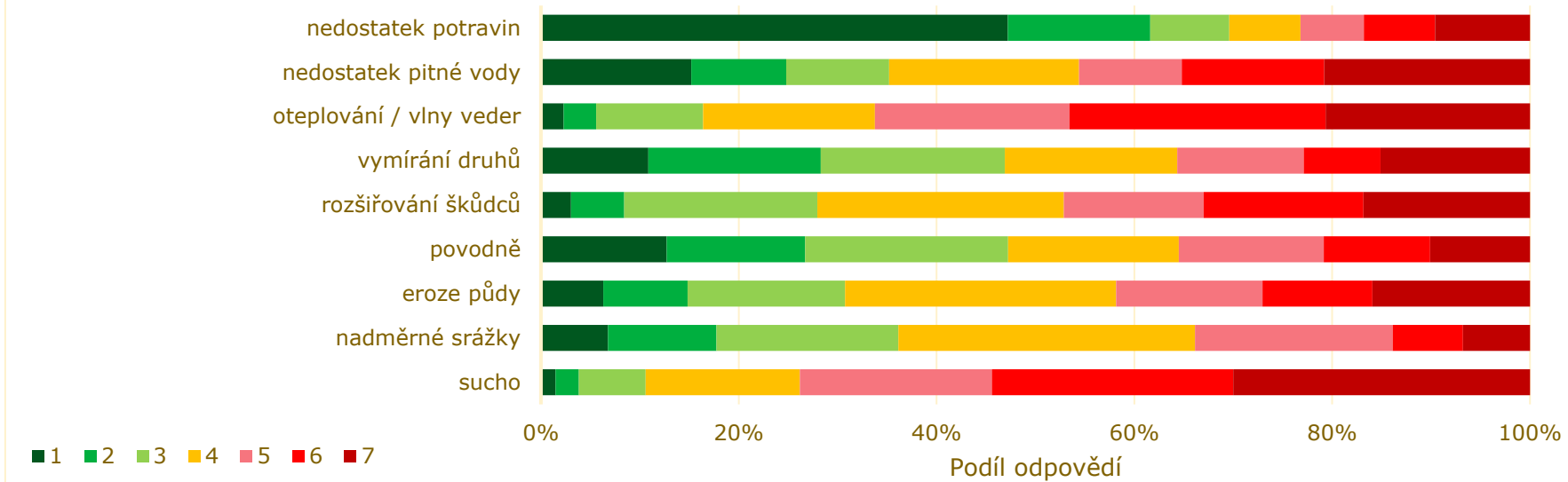
06) Vyberte důvody, které Vás vedly k vlastnictví zemědělské půdy?

Prodal/a jste již nějakou Vámi vlastněnou zemědělskou půdu?
Nabízel Vám někdo její odkup?

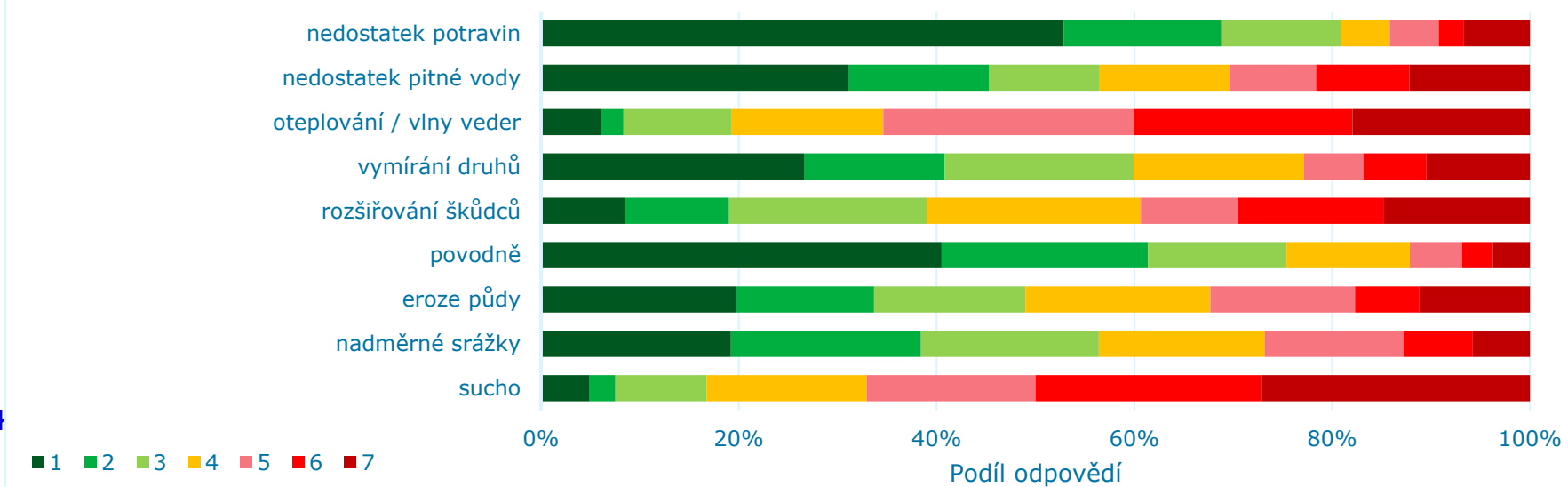

10) Ohodnoťte, jaké projevy změny klimatu vnímáte a jak jsou podle Vás významné? (V české krajině obecně)

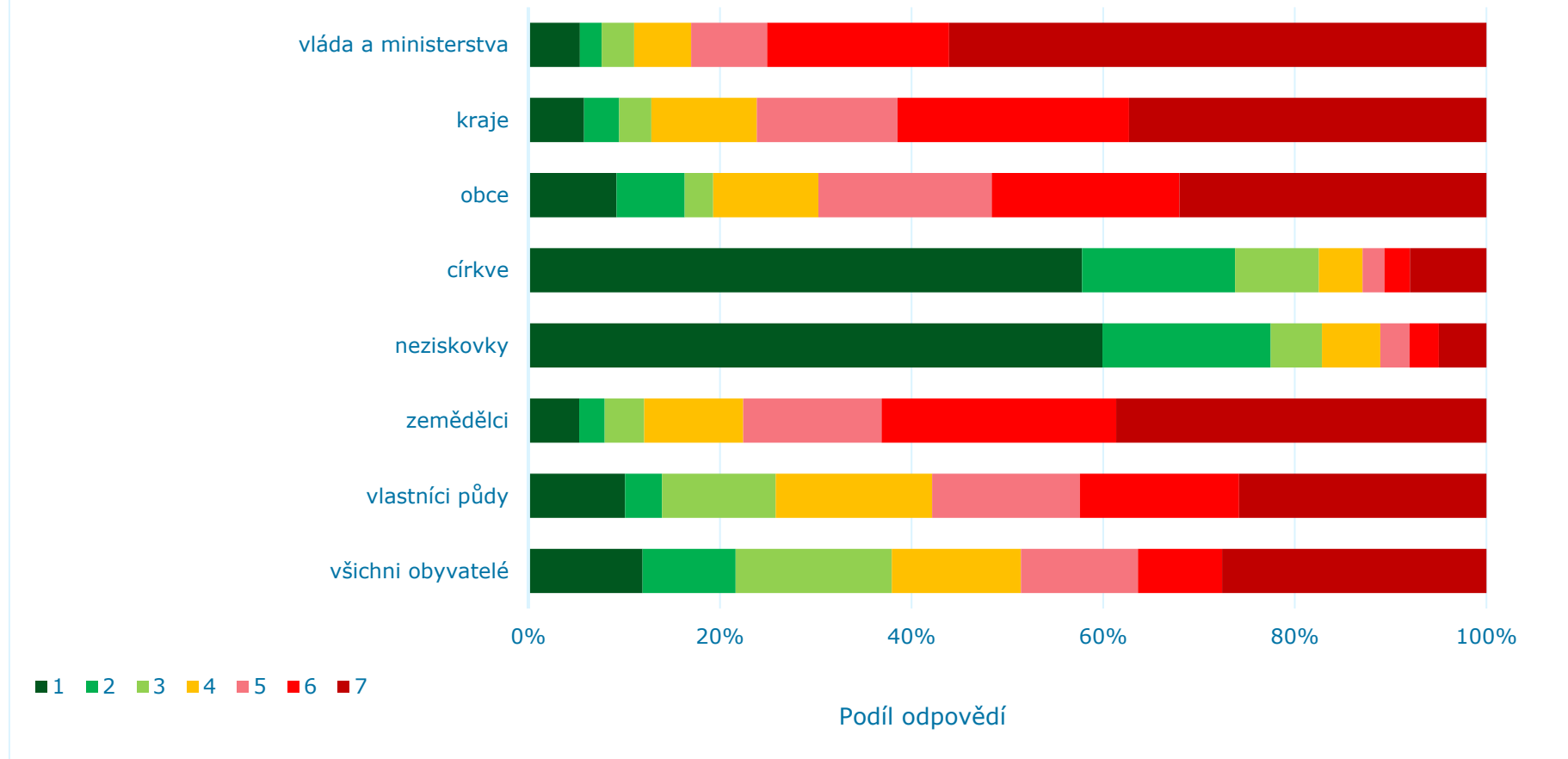
(1 = zcela nevýznamné, 7 = zcela významné)

10) Ohodnoťte, jaké projevy změny klimatu vnímáte a jak jsou podle Vás významné? (Na Vaší zemědělské půdě)

(1 = nevýznamné v rámci řešení, 7 = zcela významné v rámci řešení.)

12) Ohodnoťte, kdo by podle Vás měl řešit výše uvedené projevy změny klimatu ?

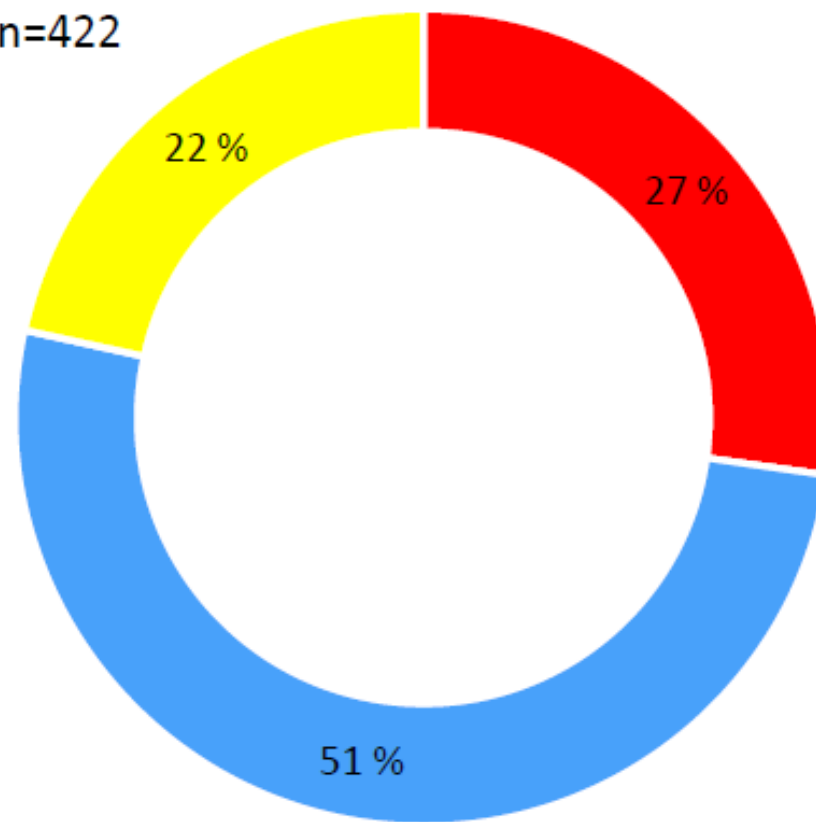
Jaké nástroje řešení příčin výše uvedených projevů jsou podle Vás nejúčinnější?

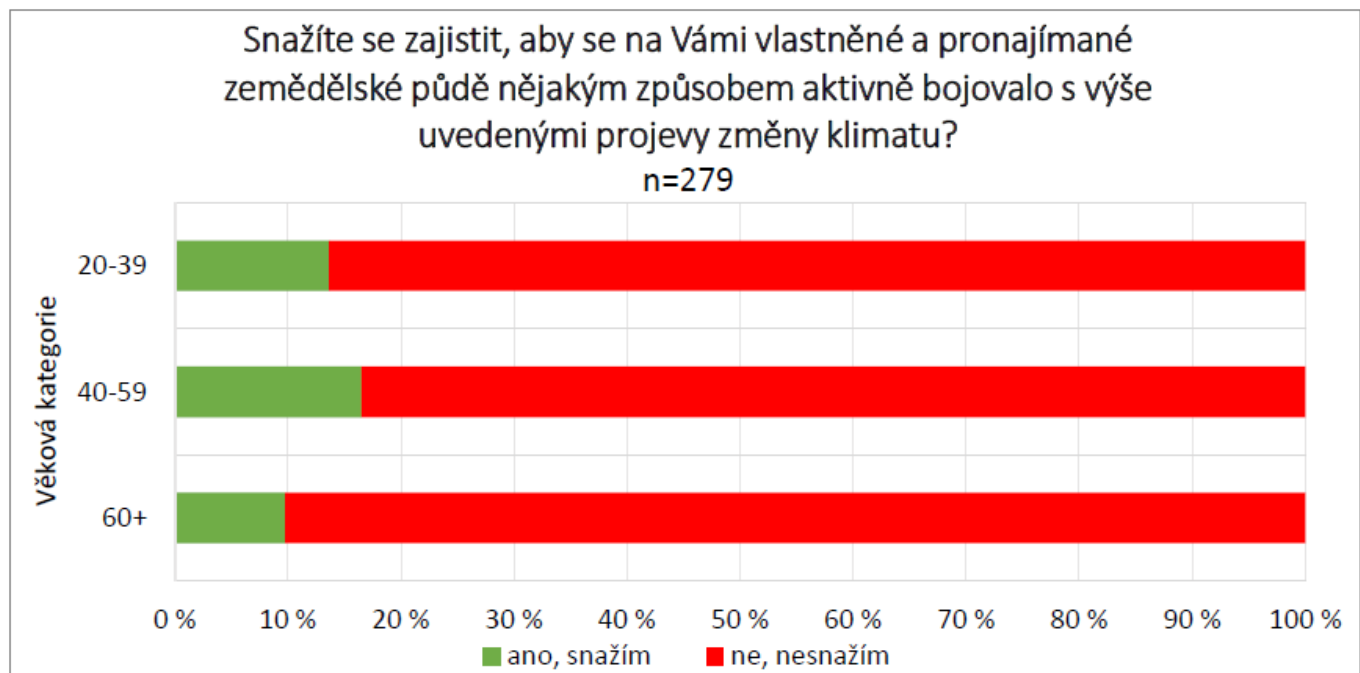
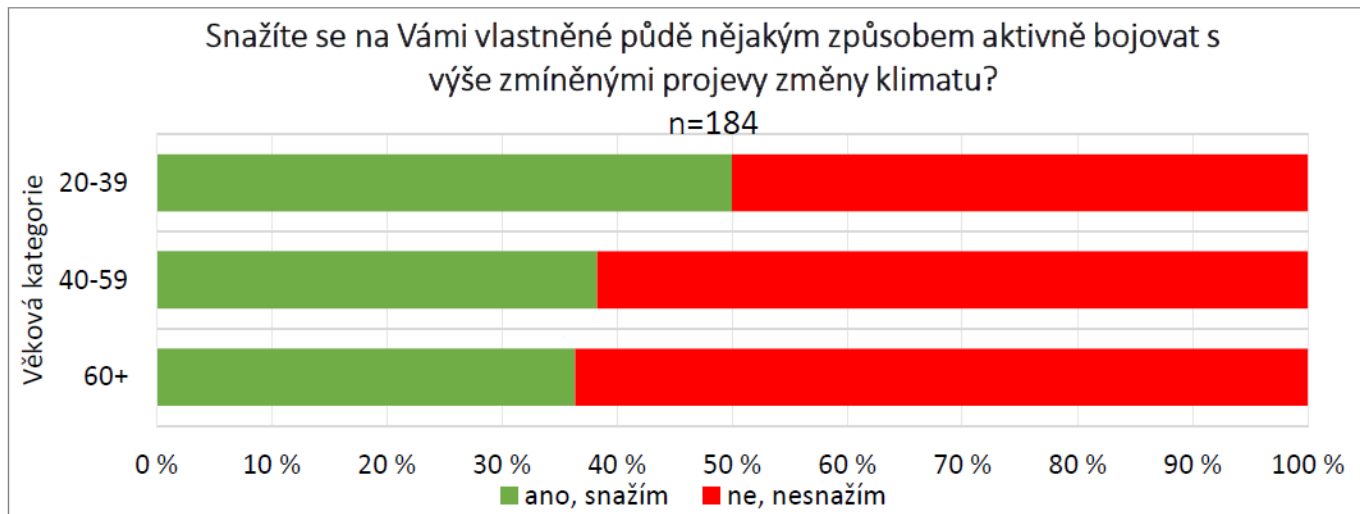
Na Vámi vlastněné zemědělské půdě:

n=422

- sám / sama hospodařím (včetně pomoci rodiny a dalších osob)
- pronajímám ji
- hospodařím i pronajímám ji

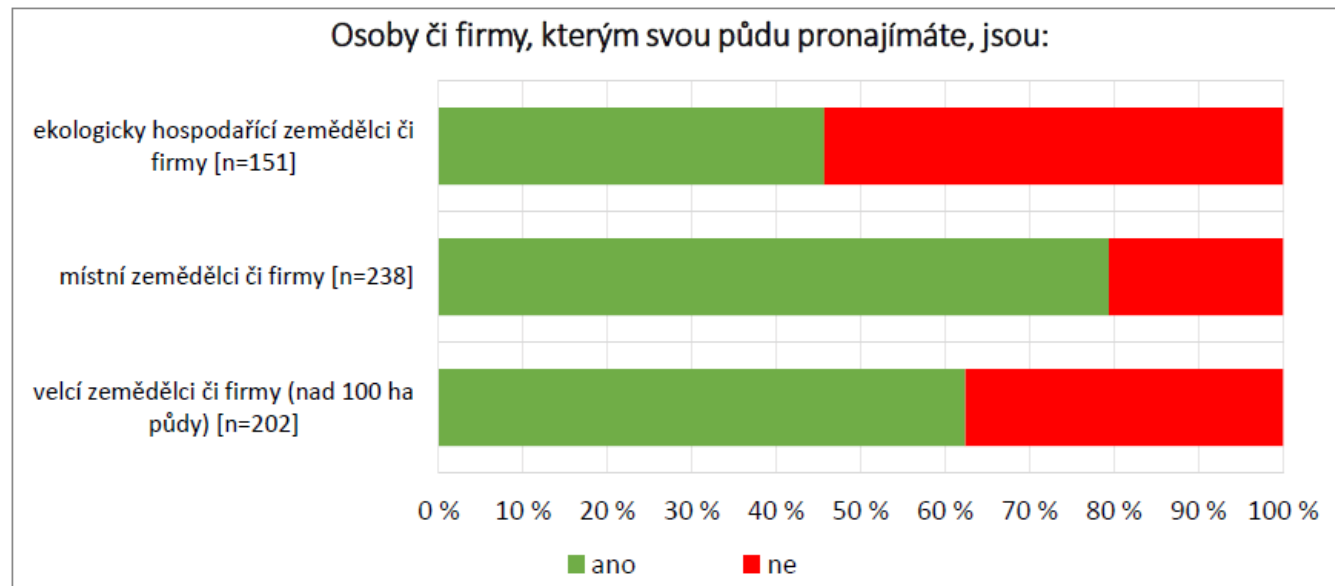

Obr. 13 Odpovědi k otázce „Na Vámi vlastněné zemědělské půdě:“

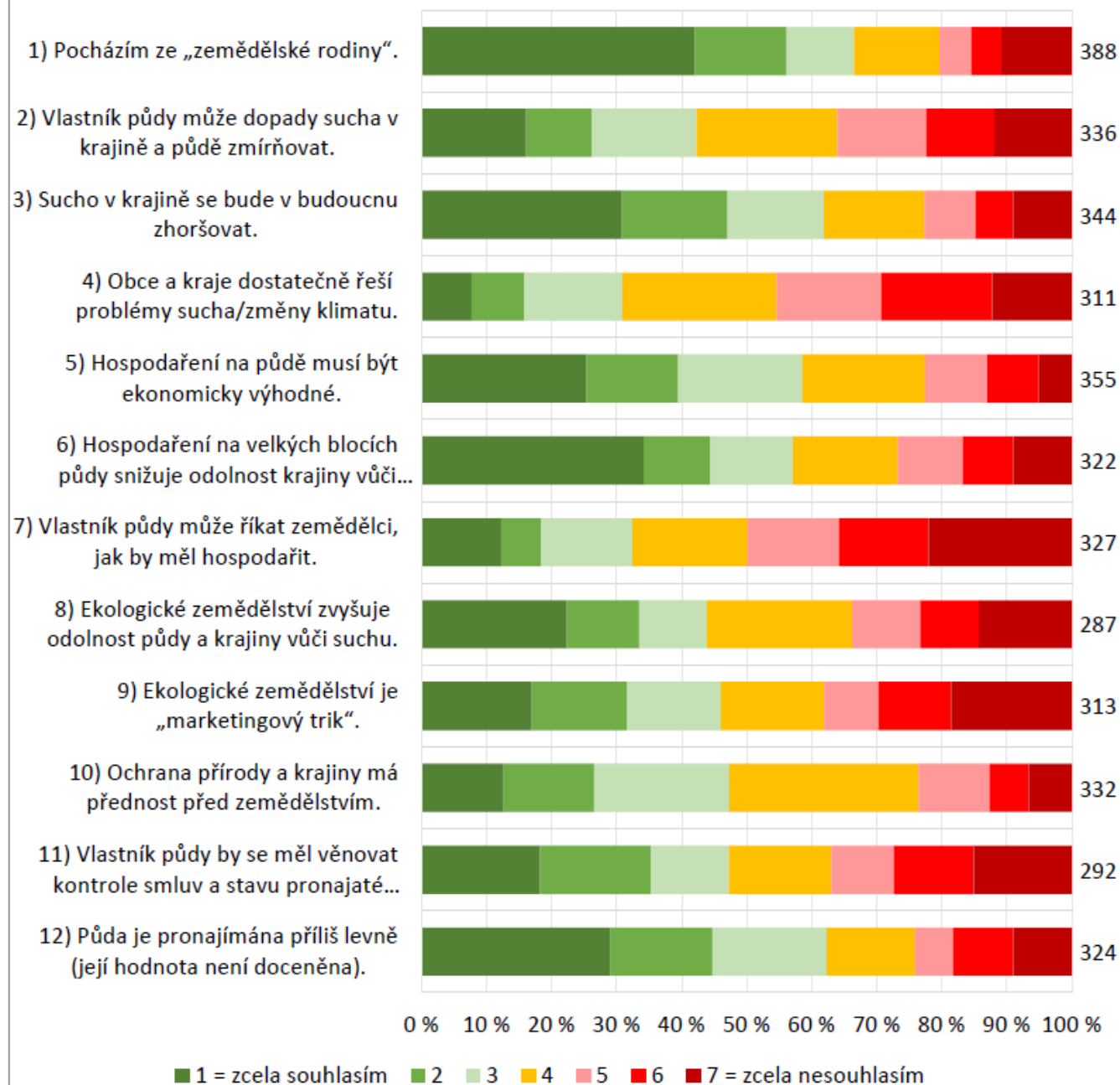

Obr. 25 Odpovědi k otázce „Z jakého důvodu jste se rozhodl Vámi vlastněnou půdu pronajmout?“ [n=276]

Souhlas respondentů s výroky:

[n]

Závěry

- většina vlastníků starší lidé, kteří půdu zdělili před delší dobou
- silný vliv rodinné tradice
- dvěma třetinám vlastníků byl nabízen odkup půdy
- nejvíce vnímáno sucho a oteplování / vlny veder
- řešení především na straně vlády (ministerstev) a zemědělců
- nejvhodnějším nástrojem cílená dotační politika
- téměř tři čtvrtiny vlastníků půdu aspoň částečně pronajímají
- v případě pachtu menší zájem boje s klimatickou změnou

Děkuji za pozornost

- RNDr. Ondřej Šerý, Ph.D.

ondrej.sery@mail.muni.cz

Geografický ústav

Přírodovědecká fakulta

Masarykova univerzita

Kotlářská 2, 611 37 Brno

- zpráva: <https://www.vlastnimpudu.cz/materialy/>

jihomoravský kraj

EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti
Operační program Technická pomoc

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Ondřej Konečný

Mendelova univerzita v Brně

Seminář je organizován v rámci projektu Jihomoravského kraje „Zajištění činnosti Regionální stálé konference pro území Jihomoravského kraje IV“ reg. č. CZ.08.1.125/0.0/0.0/15_003/0000299 OPTP 2014-2020, www.rskjmk.cz.

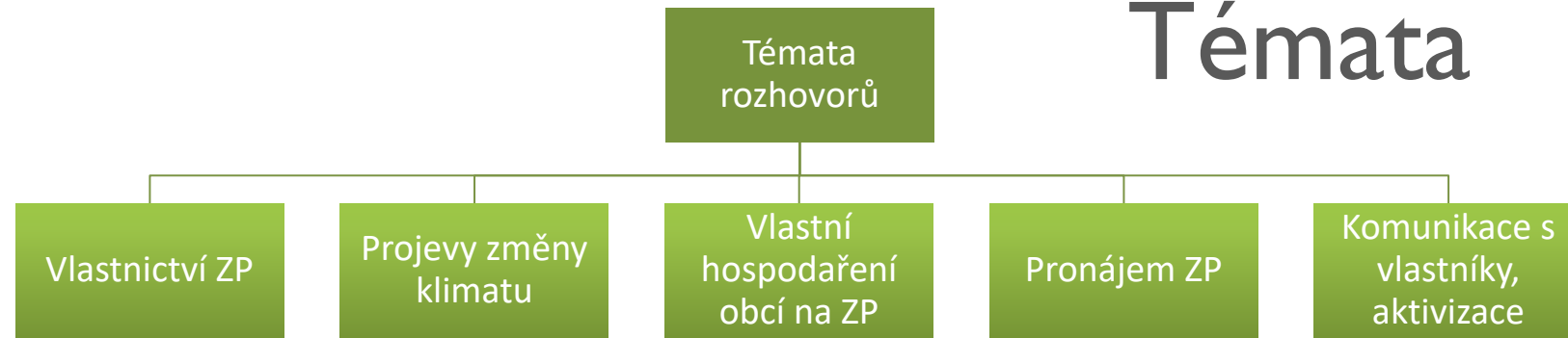
Seminář
Brno
5-10-2023

Konečný Ondřej

**Zkušenosti starostů a starostek s
hospodařením se zemědělskou půdou ve
vlastnictví obce**

Realizace rozhovorů se starosty a starostkami

Variabilita zapojených obcí

Název obce	Nadmořská výška	Počet obyvatel	Zemědělská půda	Podíl vlastnictví v dané obci	Podíl vlast. obce na všech pozemcích
Pohořelice (9 obcí)	177-207	296 - 5 251	50,8-89,9	98-100	1-14
Tišnov (10 obcí)	256-488	99 - 9 258	32,8-84,2	76-100	6-46
Valašské Klobouky (10 obcí)	330-466	228 - 5 528	34,9-73,3	100	2-11

Význam vlastnictví zemědělské půdy: obce

- KP z Pohořelicka (P5): „pro nás je to jenom obecní majetek, který nějakým způsobem jsme nuceni spravovat. Patří to do katastru obce...Je to sice starost, ale z druhé strany je to i přínos jo? A to rovnítko mezi tím nebo lomítko, když to řeknu, ten přínos je vyšší než ta starost“.
- ZP ve vnímání obcí **velmi cenná**
- **Historické vazby** na půdu místních obyvatel
- Dynamika vlastnictví **neměnná**

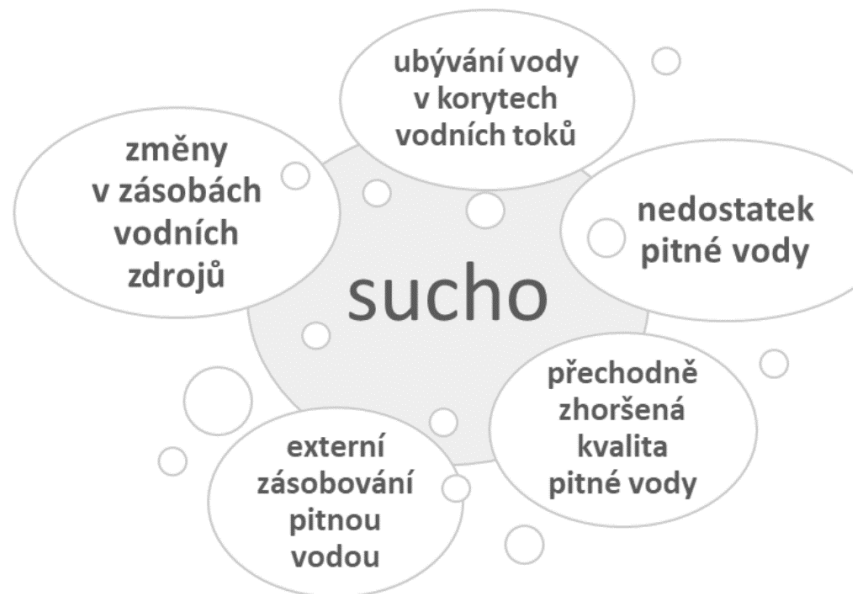
Význam vlastnictví zemědělské půdy: obce

- **Nástroj** k rozvoji území, balanc mezi **uchováním a rozvojem**
- **Neustálá poptávka** po obecní půdě
- **Kompromis** mezi držbou zemědělské půdy a bytovou výstavbou

Vnímané projevy změny klimatu

- Rozdílné vnímání projevů klimatické změny: sucho, nedostatek pitné vody, **bleskové povodně**

Obr. 8 Vnímané projevy změny klimatu spojené se suchem

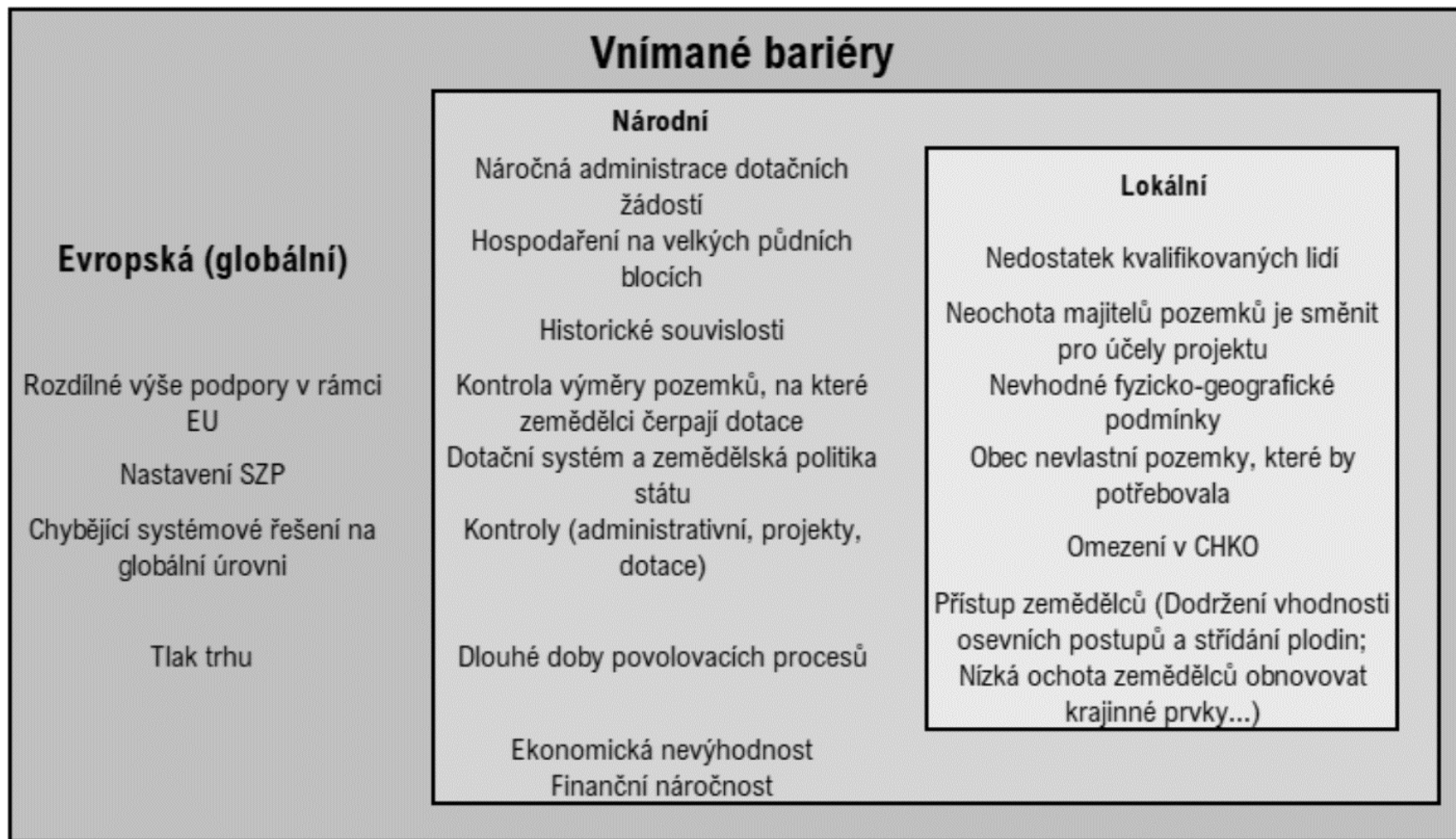

Obr. 9 Vnímané projevy změny klimatu spojené se změnami srážkového režimu

Zmiňované realizované opatření adaptace na změnu klimatu na úrovni obce

Retence vody	Zeleň a krajíné prvky	Ostatní
Jezírka	Aleje	Polní cesty
Malá vodní nádrž	Biokoridor, Biocentra	Třídění odpadu
Mokřady	Květnaté louky	Vsakovací vaky
Odbahnění rybníku	Obnova mezí	Zadržování dešťové vody (barely)
Polder	Ovocný sad	
Propustky	Protierozní val	
Protipovodňové hráze	Remízky	
Příkop (odvádění vody)	Stromořadí	
Rybník	Větrolamy	
Suchý polder	Výsadba zeleně	
Tůně	Zatrávnění	
VD Vlachovice		
Vodní kaskáda		
Vodní nádrž		

Vnímané bariéry realizace adaptačních opatření a aktivit

peníze nejsou vnímány jako problém

Rozměr a motivace hospodaření na vlastněné zemědělské půdě - obce

všeobecnou praxí obcí v modelových územích je, že na vlastněné zemědělské půdě obce samy zemědělsky **nehospodaří**, ale pronajímají ji zemědělcům, kteří tuto půdu obhospodařují

Ideové

- Podstata fungování obce
- Riziko podnikání

Personální

- Znalosti
- Počet zaměstnanců
- Čas

Materiální

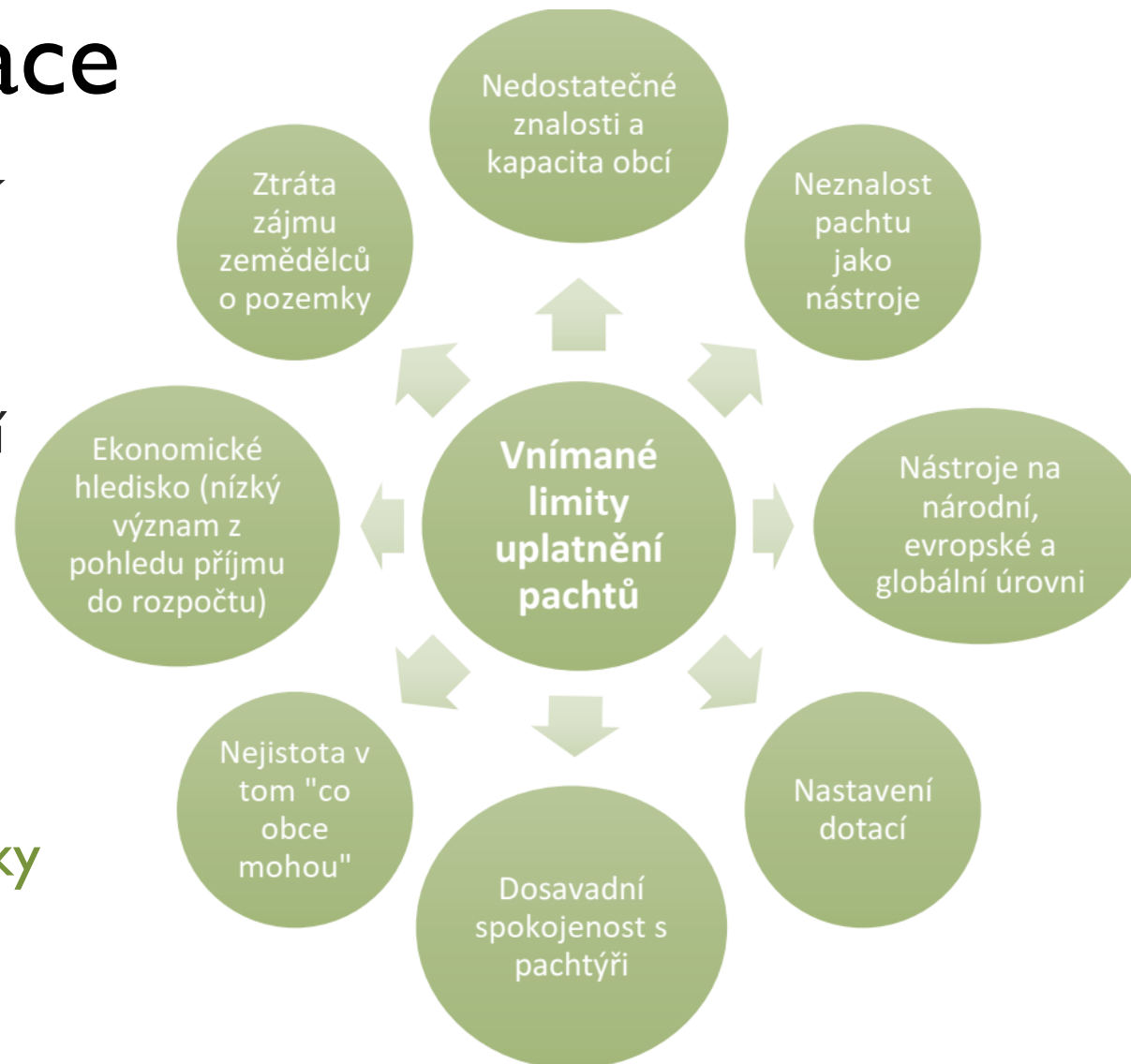
- Nedostatek techniky
- Finanční náročnost

Důvody pronájmu (nehospodaření obcí) vlastní zemědělské půdy

Zdroj: vlastní šetření, rozhovory (n=29)

Rozhovory: pronájem zemědělské půdy, aktivizace

- **Pacht:** nejčastější nakládání obce s vlastní půdou
 - Rozporuplné vnímání pachtů jako nástroje, jak zmírnit dopady či příčiny KZ
 - Nevýznamná ekonomická stránka
- **Komunikace s vlastníky**
 - „ti aktivní mají problém“

Závěr: Co se dá dělat?

- Pochopení, že se dá s projevem něco udělat vlastní aktivitou.
- **Hospodařit sami?**
- **Projektová „aktivita“:** vodní prvky, polní cesty, rozmanitá krajina...
- **Využití pachtu**
 - Výběr zemědělce a komunikace
 - Podmínky pachtu
 - Způsob hospodaření
 - Plodiny
 - ...

**Děkuji za
pozornost**

ondrej.konecny@mendelu.cz

jihomoravský kraj

EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti
Operační program Technická pomoc

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

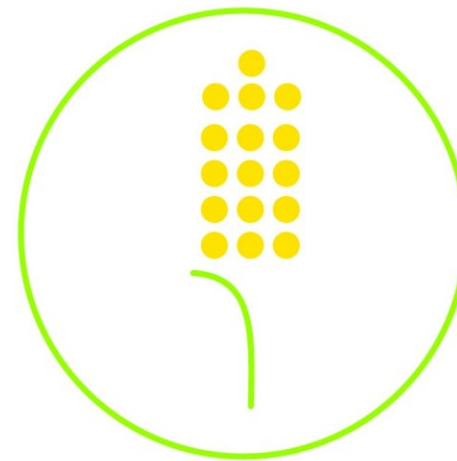
Tomáš Zavadil

Karlova univerzita

Seminář je organizován v rámci projektu Jihomoravského kraje „Zajištění činnosti Regionální stálé konference pro území Jihomoravského kraje IV“ reg. č. CZ.08.1.125/0.0/0.0/15_003/0000299 OPTP 2014-2020, www.rskjmk.cz.

Pohled zemědělců na vztahy s obcemi a vlastníky pozemků v kontextu klimatické změny

Krajský úřad Jihomoravského kraje
5.10.2023
Tomáš Zavadil
Asociace soukromého zemědělství ČR
tomas.zavadil@asz.cz

**Asociace
soukromého
zemědělství ČR**

Struktura příspěvku

- ▶ Obecné informace k zemědělství v Česku a v Jihomoravském kraji
- ▶ Focus groups, modelová území
- ▶ Vztah zemědělců s obcemi
- ▶ Vztah zemědělců s vlastníky zemědělských pozemků

Zemědělství v Česku - obecné informace

- ▶ Na rozdíl od ostatních států Evropské unie dominance obchodních společností (v r. 2020 49,9 % zemědělské půdy) a družstev (v r. 2020 18,2 % zemědělské půdy)
- ▶ Zemědělství využívá 53 % rozlohy Česka (37 % orná půda, 13 % trvalé travní porosty, 3,15 % trvalé kultury)
- ▶ Fyzické osoby (tj. soukromí zemědělci a většinou rodinné farmy) asi 30 % zemědělské půdy
- ▶ Majitelé či členové rodiny majitele farmy tvoří kolem 27 % pracovních sil v zemědělství
- ▶ Příčiny - především přerušení tradice rodinného hospodaření mezi lety 1948 a 1989
- ▶ Po roce 1989 restituce zemědělské půdy původním majitelům či jejich potomkům: < 1% z nich se rozhodlo opět hospodařit
- ▶ Většina půdy je pronajatá

Zemědělství v Jihomoravském kraji

- ▶ Asi polovina kraje představuje zemědělská půda (43 % rozlohy kraje orná půda, 3,22 % trvalé travní porosty; 2,64 % trvalé kultury)
- ▶ Asi 20 % zemědělské půdy fyzické osoby, 28 % s.r.o., 34 % akciové společnosti, 15 % družstva
- ▶ Ze všech krajů nejmenší zastoupení fyzických osob a největší zastoupení akciových společností
- ▶ 6,46 % zemědělské půdy v ekologickém režimu (třetí nejmenší podíl po Středočeském kraji a Kraji Vysočina)
- ▶ Asi 28 tisíc zaměstnaných v zemědělství (2,9 % všech zaměstnaných)

Focus groups - základní informace

- ▶ Provedení tří skupinových diskuzí se soukromými zemědělci
- ▶ Hlavní témata diskuzí: změna klimatu a její projevy, vztah s obcemi, vztah s vlastníky zemědělských pozemků
- ▶ Region ASZ Vsetín (vyšší nadmořská výška, více trvalých travních porostů, dál od větších měst), ASZ Blansko („střední“ nadmořská výška, rostlinná i živočišná výroba) a ASZ Břeclav (úrodná oblast, dosah aglomerace Brna)
- ▶ Listopad a prosinec 2021
- ▶ Dvě focus group osobně, jedna online
- ▶ Účast vždy kolem šesti soukromých zemědělců
- ▶ V regionu ASZ Břeclav více zaměření na rostlinnou výrobu (obiloviny, víno), v ASZ Vsetín více živočišná výroba a ekologické zemědělství (chov krav, ovcí)

Focus groups - klimatické změny

- ▶ Většina zemědělců se shodla na tom, že se klima mění (projevy hlavně v podobě teplejších zim s méně sněhem)
- ▶ Nevnímání „globálních“ souvislostí se změnou klimatu
- ▶ Obecně je větší problém nadbytek srážek, než nedostatek (hlavně v době sklizně)
- ▶ Zemědělci mají možnosti adaptace na klimatické změny, ale časté administrativní komplikace
- ▶ Podle zástupců z ASZ Břeclav a ASZ Blansko je při adaptaci na klimatické změny podstatná role obcí skrze pozemkové úpravy

Focus groups - vztah zemědělců s představiteli obcí

- ▶ Podle účastníků focus groups zástupci obcí moc problematice zemědělství nerozumí a o zemědělství se příliš nezajímají
- ▶ Kritika upřednostňování rekreační funkce na funkci produkční
- ▶ V ASZ Vsetín oproti ASZ Břeclav lepší vztahy zemědělců s obcemi
- ▶ Na Břeclavsku často malé pochopení pro potřeby zemědělství (např. akceptace hlučnosti, prášení, znečištěných silnic v době intenzivních zemědělských prací atd.
- ▶ V ASZ Blansko zmínění pozitivních i negativních zkušeností

Focus groups - vztah zemědělců s vlastníky zemědělských pozemků

- ▶ Výše nájmu jako hlavní kritérium, podle kterého se vlastníci pozemků rozhodují o pronájmu své půdy
- ▶ Problém s vysokou cenou pachtů a půdy k prodeji
- ▶ Na Břeclavsku cenu půdy zvyšují zemědělci s příjmy mimo zemědělství, na Vsetínsku cenu půdy zvyšují překupníci
- ▶ Podle několika zemědělců tlak na zvýšení ceny půdy je i kvůli dotacím
- ▶ Shoda na potřebě mít dobré vztahy s vlastníky půdy
- ▶ Vlastníci mají právo určovat, jak konkrétně má zemědělec s půdou nakládat
- ▶ Někdy ve smyslu „něco za něco“ - např. šetrnější hospodaření za snížení pachtu

Děkuji za pozornost!

jihomoravský kraj

EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti
Operační program Technická pomoc

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Jiří Lehejček

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Seminář je organizován v rámci projektu Jihomoravského kraje „Zajištění činnosti Regionální stálé konference pro území Jihomoravského kraje IV“ reg. č. CZ.08.1.125/0.0/0.0/15_003/0000299 OPTP 2014-2020, www.rskjmk.cz.

jihomoravský kraj

EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti
Operační program Technická pomoc

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Jakub Trojan

Ústav geoniky Akademie věd ČR

Seminář je organizován v rámci projektu Jihomoravského kraje „Zajištění činnosti Regionální stálé konference pro území Jihomoravského kraje IV“ reg. č. CZ.08.1.125/0.0/0.0/15_003/0000299 OPTP 2014-2020, www.rskjmk.cz.